

1 Corintios

Pablo chënga jacheuayama

¹ Atše Pablo, ndábioye Bëngbe Bëtsá tbojanchembo Jesucristbe ichmoná jtsemnama, Bëngbe Bëtsá chca yojánboseyeca, cánysiñe chë Jesucristbeyeca catšata Sósteneseftaca,

² quem tsbuánácha sëntsabiamná tšëngaftanga chë Corinto bëts puebloca Jesucristbeñe ošbuáchiyëngbiama; ndëmuanyëngä Cristo Jesúseftaca Bëngbe Bëtsá tojábiama chabe entšanga nÿe chábioye oservénëngä, ndëmuanyëngä Bëngbe Bëtsá tojáchembo chabe entšanga chašmotsemnama, chë nÿe quem luarama enójuabnaye entšanguentšana luarénëngä, Bëngbe Utabná Jesucristbiye tmojotšëmbonëngäftaca, Jesucristo nda yomna Bëngbe Utabná y chëngbe Utabná.

³ Atše sëntsaimpadana Bëngbe Bëtsá Bëngbe Taitá y Bëngbe Utabná Jesucristo, chaboma tšëngaftangbeñe tšabe bendicionëngä chaotsemnama, y tšëngaftangbe ainaniñe tšabe ebionana chašmotsebomnama.

Bëngbe Bëtsá Jesucristbeyeca tojama tšëngaftanga ba tšabe bendicionëngä chašmotsebomnama

⁴ Bëngbe Bëtsá tšëngaftangbiama sempre sëndbëtsatschuanaye, er tšëngaftanga cánysiñe mo canýacá Cristo Jesúseftaca šmómnayeca, Bëngbe Bëtsá tšëngaftangbeñe tojajuabó, tšëngaftangbe tšabiamma.

5 Chca Crístoftaca šmómnayeca, Bëngbe Bëtsá tojama tšëngaftanga chašmotsebomnama chábentšana nÿetsca tšabe soyënga, tšëngaftanga obenana chašmotsebomnama cha jamëse, Bëngbe Bëtsabe soyëngama jóyebuambayama y chë soyëngama chacmésertama.

6 Chca, ntšamo cbonjanabuayiynacá mo Jesucristbe ndegombre soyëngcá, tšëngaftángnaca ínyengbiye tšabá šmojinýanýé ndegombre soyënga bétsemnama, chë ntšamo jtsiyenama.

7 Y chca, Bëngbe Bëtsá chabe entšanga inétsatšatnaye tšabe soyënguentšana tondaye quecmochatabuáshebena, Bëngbe Utabná Jesucristo quem luarentse yochtónýna tescama Bëngbe Bëtsábeñe jtsošbuáchiyëse chašmojtsobátmanëntscuana.

8 Cha echanjama tšëngaftanga chábeñe corente chašmotsošbuáchema y ainaniñe bëts añemo chašmotsebomnama, ndayá tšëngaftangaftaca jamama cha yojubnacá chaojapochocantscuana; chca, chë Bëngbe Utabná Jesucristo nÿetsca entsangbiama tšabá o ndoñe tšabá tmonjamama yochjayana te, ndocná chaondobená jayanana tšëngaftanga ndoñe tšabá šmonjama ca.

9 Bëngbe Bëtsá nÿets tempo jtsamana ntšamo tojašbuachenacá, y cha endmëna nda tcmöjánachembo cánýiñe mo canýacá chašmotsemnama chabe Uaquiñá Jesucristoftaca, Bëngbe Utabná.

Choca ošbuachiyëngbeñe nÿetscanga ndoñe cachcá montsanjuabná

10 Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, tša cbontsaimpadana, chë ndayá Bëngbe Utabná Jesucristo nýetsca bëngbiama yomnama, tšëngaftanga nýetscanga cachcá chašmotsejuabnama, y tšëngaftangbeñe ndoñe más báseftanga canÿe soye y ínyenga inÿe soye chamuatsjuabná. Y aíñie šmochtsiyena mo canÿacá, nýetscanga cachcá jtsejuabnayëse y cachcá jamama jtsebošëse.

11 Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, atše chca sënjayana, er Cloebe yebnentsënga šmonjabëuenaye, tšëngaftangbeñe šmojtsenpenzenterama.

12 Ntšamo sëntsichamcá entsemna ndayá tšëngaftangbentse báseftanga šmojtsichamo: “Atše Páblébe ustoná sëndmëna ca”; ínyengna imojtsichamo: “Atšna Apólosbe ustoná sëndmëna ca”; ínyengna: “Atšna Pédrëbe ustoná sëndmëna ca”, y ínyengna: “Atšna Cristbe ustoná sëndmëna ca” imojtsichamo.

13 Chca šmojtsamama, jtsóbocanana mo cada básefta ošbuáchiyënga canÿe Cristo tmojtsebomncá. ¿Pablo yojamna nda tmojancrucificá tšëngaftangbe tšabiamna? ¿O tšëngaftanga uabainënga šmomna, atše jótšembonëse, tšëngaftanga atšbe ústonënga bétsemnama?

14 ¡Bëngbe Bëtsá sëndbésatschuanaye atše ndocná tšëngaftanguentsá tijanábayama; nÿe Crispo y Gáybioye aíñel!

15 Chca, ndocná quenátobena jayanana, atše jótšembonëse uabainá cha tojanoquedá ca, mo átšbeñe ošbuáchiyënga cuافتsemncá.

16 Estéfanasbe pamillentsëngnaca sënjanëbaye,

pero ndoñe quetsatabouínyna inÿa tijanábayama.

¹⁷ Er Cristo ndoñe chešnatanichmó ínÿenga jubáyama, ndayá chë chabe tšabe noticiëngama entšanga jábuayenama. Ndoñe chešnatanichmó chë soyënga jayanama, corente osertana entšangbe soyënga jtsichámëse; chca, entšanga Crístbeñe chamotsošbuáchema, ndoñe chë atšbe osertánanentšana palabrëngama, sinó nÿe chë buayenánama, Cristo cruzoca bëngbiama tojanóbanama.

Crístbeñe yomna Bëngbe Bëtsabe obenana y osertánana

¹⁸ Quem buayenánana, Cristo entšangbiama cruzoca tojanóbanama, chë pochocánënga jtsemnama tmojtsajnëngbiye jtsinÿanana mo ndoñe corente juabna bomnëngbe soycá; pero bëngbiama, chë Bëngbe Bëtsá nÿetsca tescama šochjátsebacangbiama, quem buayenánana jtsinÿanÿnayana Bëngbe Bëtsabe obenana.

¹⁹ Ntšamo Bëngbe Bëtsá chabe uabemana palabrënguiñé tojanayancá:

Atše chanjama chë tsa osertánëngbe osertánana tondayama chaondëtsoservénama;
y chanjama chë ba soyëngama osertánëngbe osertánana tondayama chaondëtsámanama.

²⁰ ¿Ntsachetšá yojtsámana chë tsa osertaná y chë puerte uatsjinÿená tbojayana soyënga? ¿Ntsachetšá yojtsámana chë tsa tšabá chë soyëngama juabnayá, morscá, y ínÿengaftaca enatsëtsnaye ora chëngbe ayënjanayá tojayana soyënga? Ndegombre Bëngbe Bëtsá tojinÿanÿé, chë quem luarentša bëts

osertanánaca tmojayana soyënga tondaye yonduámanama.

²¹ Bëngbe Bëtsá, nÿets osertánana bomná quetsomñecá y puerte tšabá jtsejuabnayëse, ndoñe tonjanalesenciá quem luarentsa entšanga cha chamotsábuatmama, chë quem luarentsënga tsa osertánënga tmojánayana soyëngama. Chamna, cha tšabá tbojanínÿnana chábeñe ošbuáchiyëngä játsebacana chë bëngä fsëndabuayiyná soyëngama, masque ínÿengbioyna mo ndoñe corente juabna bomnabe soyca jtsinÿanana.

²² Judiënga tsa jtsebošana y Bëngbe Bëtsábioye jtsotjanañana bëts soyënga chaomama, chabe obenana jinÿanÿiyama; y ndoñe judiëngna tsa jtsenguayana chë puerte osertánëngbe soyënga jtsetatšëmbuama.

²³ Pero bëngna Cristbiama entšanga fsëndabuayiyná, chë ínÿenga tmojancrucificabiam. Quem buayenánana chë judiëngä ndoñe tšabá ntjëuénanana. Y ndoñe judiëngä mondbétsejuabnaye chca yomna mo canëye ndoñe corente juabna bomnabe soyca ca;

²⁴ pero bëngbiama, nÿetscanga Bëngbe Bëtsá chabe entšanga chamotsemnama šojáchembëngbiama, masque judiëngä o ndoñe judiëngä, Crístbeñe endmëna nÿets Bëngbe Bëtsabe obenana y osertánana;

²⁵ er ndayá Bëngbe Bëtsá tojanmcá, Cristo cruczoa chaóbanama jalesénciase, banga jtsinÿanana mo canëye ndoñe corente juabna bomnabe soyca, pero ndegombre endmëna canëye puerte más osertaná tojama soye, lempé ntšamo entšanga imotatšëmbuama. Y ndayá cha tojamcá masque

bángbiye jtsinÿanana mo canÿe tondaye obenabe soycá, ndegombre chë soye jtsinÿanÿnayana Bëngbe Bëtsá puerte más obenana yobomnama, nÿets obenana ntšamo entšanga imobomnama.

26 Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, šmochtsejuabnaye ntšamo yojamnama, Bëngbe Bëtsá chabe entšanga chašmotsemnama tcmojánachembo ora. Tšëngaftangbentše nÿe báseftanga tša osertánënga šmojamna, ntšamo chë osertánana bomnënga imomnama entšanga mondbetsejuabnaycá; y báseftanga šmojamna becá mando atšetanënga o uámana pamillentšënga.

27 Pero Bëngbe Bëtsá, quem luarentše ndoñe tša osertánënga tojanabacacá, chca, cha jamama chë quem luarentša soyëngama tša osertánënga chamotsëuatjama; y cha, quem luarentše ndobenënga tojanabacacá, chca, chë obenana bomnënga chamotsëuatjama.

28 Bëngbe Bëtsá quem luarentšana tojanbocacá ndayá tondaye yonduamancá y ndayá ínÿenga imuabotencá; tojanbocacá ndayá tondaye yonduamancá, chca, ndayá quem luarentše tša iuamancá tondaye chaondëtsámanama.

29 Y chca, Bëngbe Bëtsabe delante ndocná quenátobena jayanana tša bëtsá cha yomna ca.

30 Bëngbe Bëtsá tojama bënga Crístoftaca cánÿiñe mo canÿacá jtsemnëse chamotsiyenama, y chábeyeca tojama bënga chamóyëngacñama chabe osertánana bomna soyëngä; chábeyeca tojama bënga tšábenga chabe bominÿiñe chamotsemnama, chabe entšanga jtsemnama chamobenama, puerte tšábenga cach Bëngbe

Bëtsacá, y atsebácanënga chamotsemnama.

³¹ Y chca, ntšamo Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe endayancá: “Nda tojtseboše jayanama cha canëga uamaná yomna ca, chamna más tšabá cha bontsemna jayanama Bëngbe Utabná puerte uamaná yomna ca.”

2

Ntšamo Pablo Cristo crucificanábiama chënga tojanabuayená

¹ Pero, Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, Bëngbe Bëtsabe ndegombre soyëngama tšëngtaftanga jábuayenama sënzána ora, chca sënjanma ndoñe chë uámanëngbe palabrëngaca, ni chë tša osertánëngbe palabrëngaca.

² Y tšëngtaftangaftaca sënjamna ora, ndoñe quetstétseboše nÿe ndayíñnaca jatsjuabnayana, ndayá nÿe Jesucristbeñe, nda bëngbe tšabiamatmojan-crucificá.

³ Atše tšëngtaftangbeñe sënjamna, mo canëga ba soyëngä jamama ndobenacá, y mo canëga puerte auatjacá y tbojtsengmëmnacá, chabe trabajo jamama ndoñe jobenayama juabnaye causa.

⁴ Ntšamo cbonjanëtsëtsná y cbonjanabuayiyacá atše sënjanoyebuambá ndoñe chë tša osertánëngbe palabrëngaca, tšëngtaftanga jáyëjanama chiñe chašmotsošbuáchema; pero aïñe tcbonjanayëjaná, Bëngbe Bëtsabe Espíritu y chabe obenana tšëngtaftanga jinýanëiyëse,

⁵ chca, tšëngtaftanga Bëngbe Bëtsábeñe chašmotsošbuáchema, ndoñe nÿe entšangbe osertanánaca, sinó Bëngbe Bëtsabe obenanama.

Uámana Espíritbeyeca, Bëngbe Bëtsá jamana entšanga cha chamotsábuatmama

6 Pero, chë ya tmojashjáchënga Bëngbe Bëtsábeñe puerte jtsosbuáchiyama y chabe soyëngama corente jtsosertánama, chéngbeñe bënga fchandóyebuambaye becá osertánana bomna soyënga. Pero ndoñe quenátmëna quem luarentša entšanga quem tempo mondbétsichamo soyënga, ni mora quem luarentše améndayëngbe soyënga, ndémuanýenga ndoñe bën y ndocna obenana bomnënga mochanjëftsoquéda.

7 Y aíñe, chë bënga fsëndoyebuambná osertánana bomna soyënga endmëna chë Bëngbe Bëtsá quem luarentša entšángbiye baytentscuana ndoñe tonjaninýanýé soyënga, y chca, entšanga baytentscuana chë soyënga ndoñe tmonjanábuatmana. Cha yojanjuabná chë soyënga chca yochtsanmënama, quem luare cabá cha ndëma ora, y yojanjuabná, chë soyëngaca bënga mochtsanobena puerte bëtsëtsanga y uámanënga jtsemnana, cháftaca chë nýetsca tescama yomna tsabe vida jtsebomnama.

8 Quem Bëngbe Bëtsabe puerte osertánana bomna soyënga endmëna canÿe soye ndayá quem luarrentša améndayënga ndoñe ntsésertánana, er chëngä aíñe matënjanésértase, Bëngbe Utabnábiye chëngä ndoñe matmënjanancrucificá, Bëngbe Utabná nda puerte bëtsá y uamaná yomna.

9 Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe quem Bëngbe Bëtsabe puerte osertánana bomna soyëngama mëntšá endayana:

Cha imobobonshánëngbiama Bëngbe Bëtsá

tojaprontá soyënga,
ndocná tonjinÿe, ni tonjouena y ni mo tonjajuabó
ca.

10 Pero Bëngbe Bëtsá quem soyënga chabe Espíritoftaca bënga šojanÿanÿé, er chë Espíritu lempe jtsetatšëmbuana, chë Bëngbe Bëtsabe soyëngama puerte totcá josértama yomna soyëngámnnaca.

11 Entšángbeñe ndocná quenátobena jtsetatšëmbuana ndayá entsabe ainaniñe tomnama, sinó nye chë entsabe espíritu, chë chábéñe yomná. Cachcá, nye Bëngbe Bëtsabe Espíritu jtsetatšëmbuana ndayá Bëngbe Bëtsá tojuabnacá.

12 Y bëngna, Bëngbe Bëtsábiocana Espíritu tmojóyëngacñe, ndoñe canÿe quem luarentša espíritu, chca, bënga chašósertama chë Bëngbe Bëtsá tojama bënga chamotsebomna soyëngama, bëngbe tšabiama cha jtsejuabnayëse.

13 Bëngá chë soyëngama fsëndoyebuambná, ndoñe chë quem luarentša entšángbentšana tifjuatsjinÿe osertánana bomna palabrëngaca, sinó chë Bëngbe Bëtsabe Espíritu šojabuatambá palabrëngaca. Chca, Bëngbe Bëtsábiocana soyëngama bënga fsëndabuayiyná, Bëngbe Bëtsabe Espíritbentšana yóbocana palabrëngaca, chë Uámana Espíritu ainaniñe imobomnëngbijoye.

14 Bëngbe Bëtsabe Espíritu ndoñe tondbomná, chabe ainaniñe ndoñe ntjóyëngacñana chë Bëngbe Bëtsabe Espíritbiocana yóbocana soyënga, er chë entšabiama chë soyënga jtsemnana mo canÿe ndoñe corente juabna bomnabe soyëngcá, y chabosertama cach ndoñe ntsobenana. Chca

endmëna, er entšá jobenayana quem soyëngama jtsetatšëmbuama y josértama, nÿe chabe ainaniñe chë Uámana Espíritu tbojtsájabuachanëse.

15 Pero nda aíñe chë Espíritu tbojtsebomna jt-sobenana nÿetsca soyënga tšabá jinÿama chabosertama, y ndocná chë Espíritu ndoñe tbondgomná ntsobenana josértana ntšamo chë Espíritu bomná yomnama.

16 Er Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe mëntsá endayana: “Ndocná quenátabuatma Bëngbe Utabnabe juabna, chábioye jabuátëmbama chaotsobenama ca.” Pero bënga, chë ošbuáchiyënga, mondobena jajuaboyana ntšamo Cristo yojubnacá.

3

Jatrabájama enutanánënga Bëngbe Bëtsá jasérviamá

1 Pero, Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, atše ndoñe chiyatanobená jóyebuambayama, mo tšëngaftanga chë Uámana Espíritoftaca mandánënga šmojatsmëncá, sinó nÿe cachënga tšabá jtsomñama juabnënga bomna entšangbioycá, mo basetemëngbioycá, Cristbe soyëngama josértama ndobenënga.

2 Mo canÿe bebmacá, chabe basetémbose y nÿe létšiye jafšiyana y paselo jabmuánama sananga, chë básetema chcana jasama cabá ndoñe ntsobenana causa, cachcá, atše cbonjanabuataimbá Bëngbe Bëtsabiamá nÿe chë más paselo josértama soyëngama, y ndoñe inÿe soyënga más totcá josértama soyënga, er tšëngaftanga ndoñe quešmënjetobena chca

soyëngama josértana. Y ni mora, tšëngaftanga quešmátobena Bëngbe Bëtsabe soyëngama josértana, chë josértama más totcá yomna soyëngama;

³ Er tšëngaftanga cabá šmojtsama, nÿe ntšamo cach tšëngaftanga tšabá jtsomñama tšëngaftangbe juabnënga yomncá. Y tšëngaftanga ínyëngafaftaca cabá yapa šmojtsenántšaboše y nÿe ínyëngbiye jayénjanama soyënga šmojtsamënts cuana, tšëngaftanga šmojtsama nÿe ntšamo cach tšëngaftanga tšabá jtsomñama tšëngaftangbe juabnënga yomncá, y chca, tšëngaftanga šmojtsiyena mo chë nÿe quem luarama enójuabnaye entšangcá.

⁴ Er canÿa: “Atše Páblëbe ustoná sëndmëna ca”, y ínyána: “Atše Apólosbe ustoná sëndmëna ca” tojayana ora, chca jtsamana mo chë nÿe quem luarama enójuabnaye entšangcá.

⁵ Tšëngaftanga chca šmojamama, atše šontsemna tšëngaftanga játjayana: ¿Ndayá Apolos yomna? ¿Ndayá Pablo? Chatna co nÿe Bëngbe Bëtsábiye oservénata bondmëna, ndátbeyeca tšëngaftanga Jesucrístbeñe šmojtsošbuaché, y bëndata cada ona fsénjama chë Bëngbe Bëtsá šojanÿanýé trabajo.

⁶ Atšna, mo nda jajañe jénaye cuafjuatbontsacá, tšëngaftangbeñe sénjanbojatšé chë trabajo, Bëngbe Bëtsabe soyëngama jábuayenama; y Apolos, mo nda chë jajañe matënguiñe béjaye cuuftsebuešcjnacá, enjantrabája cach atše sénjanbojatšé chiñé; pero Bëngbe Bëtsá, ntšamo matatémënga chauájuama endbetsamcá, tojama banga tšëngaftanguentše Jesucrístbeñe chamotsošbuáchema.

⁷ Ntšamo, chë jená y chë matënguiñe béjaye buešcjnayá ndoñe yapa ntsámanana

chiñe shajuanënga chaóbocnama, nÿe Bëngbe Bëtsá aíñe, cachcá, nda Bëngbe Bëtsabiamá entšanga jábuayenama trabajo tojabojetshé y nda chentshana tojáshjangó cach trabajuiñe jontshama, ndoñe ntjamana entshanga Jesucristbeñé chamotsošbuáchema; nÿe Bëngbe Bëtsá chca jamana.

8 Chë jená y chë matiñe békaye buešcjnayá cach trabajuiñe jtsentshénana, y chatna mo trabajayatcá jtsámanana; y cada ona juácanana ntshamo chabe trabajo tomncá.

9 Bëndata fséndmëna trabájayata Bëngbe Bëtsabiamá oservéniñe, y tshengaftanga šmondmëna mo Bëngbe Bëtsabe jajañcá, ndayentše cha yojtseboše tshabe jaja saná chaóbocnama, y šmondmëna mo chë cha yojtsejebuana bëts yebncá.

10 Er Bëngbe Bëtsá atshé tsabiamá jtsejuabnayëse, chë trabajo šojabonýé, y atše mo canýe puerte tshabe jebuanacá, canýe yebna ndayiñe chaotsécuatjonama tojapormacá, sénjanbojetshé chë trabajo, Bëngbe Bëtsabe soyéngama tshengaftangbeñé jábuayenama. Chentshana inýa, mo chë inýe yebna jebuaná tojabojetshé jajebuama chiñe más jatsjebuama nda tojatontshécá, cach atše sénjanbojetshé trabajuiñe tojanontshé. Pero cada ona botamana chaotsantješna ntshamo chë trabajo yojsamama.

11 Mo chë cánýabentshana inýe trabajayacá, ndoñe ntsobenana chë yebna jajebuama tojanbojetshé cha chë yebna chaotsécuatjonama tojanpormañe inýe soye cachcá chaoservema

jatspórmana, cachcá, ndocná chaondëtsabuataambá
inÿe soyënga, nÿe ntšamo Jesucristbe soyënga
yomncá aíñe, chë ntšamo atše natsana
sënjanabuataambacá.

12 Chë Jesucristbiama más uámana soyënga buatëmbayá jtsemnana mo chë castellano, midio y inye uámana soyëngaca yebna jebuanacá; y chë Jesucristbiama nÿe nduámana soyënga buatëmbayana mo chë niñëbenga, butsajësha y tëshenjnësheca yebna jebuanacá.

13 Y Cristo chaojésabo te, Bëngbe Bëtsá echanjínyanyiye ntšamo cada cánÿabe trabajo yomnama. Cha chë te íñesheca chca echanjínyanyiye, y chë íñesheca, Bëngbe Bëtsá echanjinye y echanjínyanyiye ndaye trabajo cada ona tojamama.

14 Ntšamo cada cánÿabe trabajo yojtsámanama jtsetatšëmbuama Bëngbe Bëtsá chaojinÿe ora, cha chabe trabajo aíñe yojtsámana ca queojayanëse, chë tšabe trabajayá Bëngbe Bëtsábiocana canÿe u-canana soye echanjóyëngacñe, er cha jtsemnana mo canÿe entšacá, nda canÿe yebna tojtsejebuana itsejuinÿama ndoñe paselo tondmëna soyéngaca.

15 Pero chë te cánÿabe trabajo nÿe bat   yojts  manama B  ngbe B  ts   i  nesheca chaojin  n  y  se, chora chabe trabajo echántsemna mo ch   jtsejuin  yama paselo tomna soy  ngaca jebuanabe soy  ngc  , chent  sana n  yets yebna jtsejuin  yana. Ch   jebuan   jtsachana, pero chabe trabajo lempe jobu  t  sana. Cachcá, ch   B  ngbe B  tsabiamma trabajo tojtsam  , n  y   bat  oservena trabajo, cha echanjobenaye atsbocaná

jtsemnama, masque lempe ntšamo tojamcá tondaye queochaisoquéda.

16 ¿O tšëngtaftanga ndoñe šmondëtatšëmbo nÿetscanga cánÿiñe Jesucristbeñe ošbuachiyëngcá, mo chë Bëngbe Bëtsabe bëts yebncá šmomnama, y tšëngtaftanguentse Bëngbe Bëtsabe Espíritu yomnama?

17 Nderado nda tojama, tšëngtaftanga nÿetscanga cánÿiñe Jesucristbeñe ošbuachiyëngcá jtsemnana chaotsopochocama, Bëngbe Bëtsá chábioye bochantsepochóca, er chë Jesucristbeñe ošbuachiyëngcá cánÿiñe imomnënga, jtsemnana mo chë Bëngbe Bëtsabe bëts yebncá, chabe entšanga nÿe chábioye jasérviama; y tšëngtaftanga chca šmondmëna.

18 Ndocná cachá chaondëtsenoíngña. Nderado nda tšëngtaftanguentśa tojtsejuabná cha tša osertaná yomna ca, ntšamo quem luarentša entšanga mondbétsejuabnaye ntšamo canÿe puerte osertaná inétsemnana, cha bontsemna jóbemama mo canÿa ndabiamma quem luarentša entšanga chamuayana cha corente juabna ndbomná yomna ca, chca, ndegombre corente osertaná jtsemnama chaobenama.

19 Er chë quem luarentša entšanga tša osertánënga imotátšëmbo soyënga, Bëngbe Bëtsabe bominÿiñe yomna mo chë corente juabna ndbomnabe soyçá. Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñë mëntsá endayana: “Bëngbe Bëtsá chë tša osertánënga jáyënjanana, ndayá cachënga ínyënga jáingñama tša osertanánaca tmojtsama soyëngaca ca.”

20 Y mëntsánaca endayana: “Bëngbe Utabná

endéitatshëmbo chë tsha osertánëngbe juabnënga ton-dayama yondoservénama ca."

²¹ Chiyeca, ndocná chaondétsichamo corente uamaná yomna ca, ndaye entshabe ustóná tom-nama, er lempe ntshamo šmobomncá, Crístbeñé ošbuáchiyëngä bétsemnama, tsëngtaf tangbe tsabiamä endmëna, y nÿetscanga chë tcmojujabuachëngnaca cachcá.

²² Lempe tsëngtaf tangbe soye endëtsomñé: ndayá Páblëbeyeca yomncá, Apólosbeyeca, Pédrëbeyeca, ndayá quem luarentše yomncá, ndayá yomncá ainá tcojtsemna ora, tcojóbana ora, ndayá mora yomncá y chë más chcoye yochtsemncánaca.

²³ Y tsëngtaf tang Crístbenga šmondmëna, y Cristna Bëngbe Bëtsábia.

4

Jesucristbe ichmónëngbe trabajo

¹ Entshanga entsamna bëngbiama jtsejuabnayana bëngä fstsemna Cristbe uajabuáchanëngä y Bëngbe Bëtsabe soyëngama jtsabuátambayama trabajo bomnëngä, chë Bëngbe Bëtsá baytentscuana entshángbioye ndoñe tonjaninÿanÿé, pero mora aíñe tojinÿanÿé soyëngä jtsabuátambayama trabajo bomnëngä.

² Chca, nda canëe trabajo tojtsebojanÿabiamna, chabe mandayá jtsobátmanana cha aíñe tshabe pal-abra bomná chaotsemnama.

³ Atshbe bariëna, tondaye quenatámana, ntshamo tijamcá šmojinÿé y ndoñe tshabá tijama ca šmojayanëse, o inÿe entshanga cachcá tmojayanëse mo canëe tribunalíncá. Ni cach atshbe ndoñe chca quetsátama, jtsetatshëmbuana

ntšamo atšbe trabajuama tijayancá ndegombre tayojtsemnama.

⁴ Atšbe ainaniñe ndocna juabna quetsátsbomna atše chašuyanama bacna soye tijama ca, pero chca ndoñe quenátayana, ndegombre Bëngbe Bëtsabe delante ndocna bacna soye ndbomná atše stsemna ca. Er Bëngbe Utabná endmëna nda atšbe trabajo yonjá y nda ndegombre yobena jayanama atše tšabá o ndoñe tšabá tijamama.

⁵ Chíyeca, tšëngaftanga ndoñe quecmátamna jinýana y jayanana ínýenga ndoñe tšabá tmonjama ca, chë nÿa chama tempo cabá ndóshjanguëntscura, Bëngbe Utabná chama chaojésabo ora. Cha chaojésabo ora, puerte tšabá echanjínýanÿye chë iytémencá yomna soyëngama, mo ibetiñe cuافتsemncá, y botamana echanjínýanÿye, mo binýniñcá, ndayá jamama nÿe chëngbe ainanoca entšanga tmojuabocá. Y chora Bëngbe Bëtsá cada entšabiama echanjayana tšabe soyënga, ntšamo tbojtsomerecencá.

⁶ Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, chë soyëngama tšabá jábuayenamna, atše sënjama ntšamo Apolos y atše tifjatrabájama botamana chašminýama, y chca sënjama tšëngaftangbe tšabiama, ntšamo bëndata tifjamentšana chašmuatsjínýama jtsiyenana nÿe ntšamo Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe iuayancá, y ndocná tšëngaftanguentšá canÿe entšabiama chaotsenábotamnaye, y ínýabiamma ndoñe tšabá chauátoyebuambnama.

⁷ Er, ¿nda chë ínýengbiama más uámanënga tšëngaftanga cmojtsabiamná? ¿Y ndayá šmobomna, Bëngbe Bëtsá ndoñe tcmonjatšatá

soye? Y tšëngtaftanga chca chašmotsebomnama cha tojanmëse, ¿ndáyeca šmojtsenabotamná mo Bëngbe Bëtsabe tšetana soyënga ndoñe tontsemncá, y nÿe cach tšëngtaftangbeyeca šmojonýencá?

8 Tšëngtaftanga šmojtsejuabná ya lempe ntšamo cmëjabotcá Bëngbe Bëtsábiocana šmojtsebomna ca, y lempe ntšamo jtsebošama šmojtobencánaca ca. Mo reyënga cuافتsemnëngcá cmojtsabiona, bëngbentsana tondaye ntsëjabotcá. Malaye tšëngtaftanga mo reyëngcá šmojtsemna, Crístoftaca cánÿiñe jtsemándayëse; chca, bëngnaca tšëngtaftangaftaca jtsemnama, cánÿiñe jtsemándayëse.

9 Atše šontsinýana, bëngä chë Cristbe ichmónëngä Bëngbe Bëtsá šojábiama mo chë nÿetscangbiama más nduamanëngcá, mo chë jóbanama yojsamna entšangcá. Nÿetscanga chë Bëngbe Bëtsá tojábiamëngä bëngbioye jtsénýayana mo ndoñe cachca entšanga fstsemncá; angelëngä y entšángnaca cachcá bëngtaftaca montsama.

10 Bëngä, Cristbiama oservena causa, quem luarentsa entšangbiama fséntsinýna mo corente juabna ndbomnëngcá; chë cuenta, tšëngtaftanga šmojtsejuabná Cristbe soyëngama corente osertánëngä šmomna ca. Bëngä fséndmëna chë entšangbe bominyiñe ndocna obenana ndbomnëngä; y tšëngtaftangna šmojtsejuabná puerte obenana bomnëngä šmomna ca. Tšëngtaftangbioye ínÿenga puerte uámanëngä y bëtsétsanga jtsabiamnayana, pero chëngä bëngbioye jtsébuayënjana.

11 Y mëntscoñama, bëngä šontsabuashebebiana

saná, ndayá jofšiyama y entšayá. Entšanga bëngbiye bacá jtsaborlánana, y tondaye yebna queftsásbomna.

12 Y bënga puerte jabuache fsëndëtrabája cach bëngbe cucuatšéngaca. Entšanga šojóyanguango ora, Bëngbe Bëtsá fchandbétseimpadana cha chaoma chënga tšabe bendicionëngä chamotsebomnama. Bëngä chamosufrima ín'yenga tmojtsama ora, bëngä chë soye fchandbétsoboyaye.

13 In'yenga bëngbiama bacá tmojtsoyebuambná ora, jtsababuán'yeshanëse fsënduamana jtëjuana. Quem luarentša entšangbe bominÿiñe bëngä jtsemnana chë puerte nduámanëngä, mo chë quem luarentša basurëshëngcá, chë quem luarentša entšanga tondayama ndoservénëngä, mo chë quem luarentša tsengacá; y chca endmëna mëntscoñama.

14 Quem soyëngä ndoñe quecbatëbuabiamná tšëngaftanga chašmotsëuatjama, sinó ndayá jábuayenama mo cach atšbe basengbiocá, atšbe bonshánëngä.

15 Er masque tšëngaftanga mallajta abuátambayëngä chašmotsóbomñe, jacúntama ntjobenaycá, Cristbiama chacmotsabuátambama, ndoñe banga quešmátabamna tšëngaftangbiama mo taitangcá, Cristo Jesúfbeñe jtsošbuáchiyama tcmojanéjabuachama. Nye atše sëndmëna mo taitacá tšëngaftangbiama, mo ošbuachiyëngcá, er atše natsana tcbonjanabuayená chë tšabe noticiëngä Jesucristbiama, y tšëngaftanga chiñe šmontsanošbuaché.

16 Chíyecna, cbontsaimpadana ntšamo atše ti-jamcá chašmotsamama.

17 Chama Timoteo tšëngtaftangbiye sëntsichamná, atšbe bonshaná, canye aíñe tšabe palabra bomná; Bëngbe Utabnábeñe tojanošbuachéyeca, atše Cristbiama sënjanbuayiná ora, mo atšbe uaquiñacánaca cha endmëna, ntšamo chabe ošbuáchiyana yomnama. Cha echanjama tšëngtaftanga chašmuatenójuaboma ntšamo atše tšëngtaftangbeñe tsjoyenama, Crístbeñe ošbuachiyyacá, ndayama atše nÿets tempo ošbuáchiyyëngä sëndbetsabuatambaycá nÿets luare ošbuáchiyyëngä enefjuanenache.

18 Tšëngtaftanguentše báseftanga ya šmojatsjuabná puerte uámanëngä šmojtsemna ca, er šmojtsejuabná atše stsauatja tšëngtaftangbiye jama jánÿama ca.

19 Pero Bëngbe Bëtsá chašojalesenciase, sëntsobátmana betsco tšëngtaftangbiye jama jánÿama. As chjinë ntsache obenana imobomna chë Bëngbe Bëtsabe entšangcá jtsiyenama tša uámanëngä imomna ca juabnayëngä, y ndoñe nÿe ntšamo jayanama imobencá.

20 Er Bëngbe Bëtsá canye ošbuachiyabe ainaniñe tojtsemánda ora, chca jtsinýnana ndoñe nÿe ntšamo tojtsichámuama, ndayá Bëngbe Bëtsabe obenana chábeñe tojtsemnama.

21 ¿Tšëngtaftanga ndayá más šmattseboše: atše chayá tšëngtaftangbiye jaucácanama, o chayá tšëngtaftangbiye jánÿama puerte bonshanánaca y ntsetšatjaycá tšëngtaftanga jauyanama?

5

*Ndayá cuanjama canýe boyabása shembásuftaca
bacna soye amáftaca*

1 Ndegombre nÿets luariñe entsótatšëmbo tšëngaftanguentše yojtsemna canýa, shembásuftaca bacna soye amá, y ntšamo cha yojtsamcá puerte bacna soye yojtsemna; ni chë Bëngbe Bëtsábioye nduabuátmënga chca ntsamana: canýe entšá cachabe mamamnáftaca bacna soye yojtsama.

2 Y tšëngaftanga cabá šmojatsjuabná corente tšábenga šmomna ca, masque chca tšëngaftangbeñe yojtsopasánëse. Tšëngaftanga cmontsamna puerte ngménaca jtsemnana, tša uabouana soye cha yojtsama causa. Canýe entšá chca tojamáftacna, tšëngaftanga cmontsamna jamana cha ndoñe más tšëngaftangaftaca chaondenútanama mo ošbuachiyacá.

3 Y atšna, masque tšëngaftangaftaca chocha ndoñe quetsátsmëna, atšbe juabna chocha tšëngaftangaftaca entsemna; y chca atšbe espíritoca sëntsemnayeca, Bëngbe Utabná šojéftsanatsetá mändoca, sënjaubó y sëntsetatšëmbo ntšamo tšëngaftanga cmojtsamnamá, chë entšá chca tojamáftaca.

4 Tšëngaftanga chašmojénefna ora, chentše atšbe espíritoca tšëngaftangaftaca atše chántsemna, y atšbe espíritu chentše echántsemna Bëngbe Utabná Jesusbe obenánaca.

5 Y chora tšëngaftanga cmontsamna jamándana chë entšá ya ndoñe más tšëngaftangaftaca mo ošbuachiyacá chaondenútanama, mo Satanasbe cucuatšiñe cha cuafjaboshjoncá, chca, chë quem

entšá nÿe cachá tšabá jtsomñama juabnënga chaotsopochocama, y chca, Bëngbe Utabná cachiñe chaojésabo ora, chabe espíritu atsbocaná chaotsemnama.

⁶ Tšëngtaftanga šmojtsejuabná puerte tšábenga y uámanënga šmomna ca, pero šmojtseleséncia canÿa tšëngtaftanguentše chca chaotsamama. Chca ndoñe tšabá quenátmëna. Tšëngtaftanga ya šmondëtatšëmbo, ntšamo chë nÿe batšá levadura endbama, nÿets arninÿá chauábochema; cachcá, tšëngtaftanguentše canÿa tša bacna soye chca tojama ora, nÿetscangbiama ndoñe tšabe soyënga jóbocnana.

⁷ Chiyeca, tšëngtaftanga cmontsamna, chca uabouana bacna soye tojamá jtabocnana, cha ya ndoñe más tšëngtaftangaftaca mo ošbuachiyacá chaondenútanama; y chora tšëngtaftanga šmochántsemna mo tsém arninÿacá, ndocna levadúraca, chë bacna juabnëngaca ya ndëemandánënga šmojtsémnayeca. Ndegombre tšëngtaftanga chca šmondmëna, er Bëngbe Bëtsá tojama tšëngtaftanga tsém vida chašmotsebomnama. Bashco fiesta ora, oveshá tmojanóba, Israeloca entšanga perdonánënga chamotsemnama. Cachcá Cristo, mo chë oveshacá, tojanóbana bacna soyënguentšana bënga játsebacama.

⁸ Ntšamo chë judiënga chë fiesta ora mondbamcá, nÿets levadura ojamnana cachcá jonÿayana, cachcá, bënga šontsamna jtsajbanana oyenana bacna soyënga ínÿengbiama jamama jtseboëse, y ndaye bacna soye jtsamëse, ntšamo tempo imojanamcá. Ntšamo chë judiënga chë fiestiñe nÿe levadúraca ndëpormana tandëše mondbetzesaycá, cachcá, bënga šontsamna

jtsiyenana nÿetsca soyënga ainaniñe ndocna bacna juábnaca jtsamëse, y ndegombre yomncá jtsóyebuambnayëse y jtsamëse.

⁹ Chë inÿe atšbe tsbuánachañe tcbonjáuyana, chë boyabása o shembásuftaca bacna soye amëngtaftaca tondayama chašmondëtsencuéntaca.

¹⁰ Y chca ndoñe quetstétseboše jáuyanana nÿa tondayama chašmondëtsoyebuambná nÿetsca chë quem luarentsënga boyabása o shembásuftaca bacna soye amëngtaftaca, chë nÿe cachëngbiama bëtscá soyënga jtsebomnama tša bošëngtaftaca y atbëbanëngtaftaca, y chë cachëngbe pormana soyënga diosënga yomnama jtsejuabnayëse adorayëngtaftaca ca; er nÿa chca jamamna, tšëngtaftanga cmattsamna quem luarentsana jéftsebocanana.

¹¹ Ntšamo chora sënjanayancá endmëna ndayá tondayama ntsencuéntayana, chë Crístbeñe ošbuachiyá yomna ca tojayanáftaca, y boyabása o shembásuftaca bacna soye tojtsama, o nda nÿe cachabiama bëtscá soyënga jtsebomnama tša tojtseboše, o chë cachabe pormana soyënga diosënga yomnama jtsejuabnayëse tojtsadorana, o yapa tojtsayatsená, o yapa tojtsetmó, o tojtsatbëbana. Chca entšángtaftacna, ni mo šmuatjótbema chëngtaftaca cánÿiñe jasama.

¹²⁻¹³ Atše ndoñe quešnatsmëna jayanana chë ndošbuáchiyënga, chë bëngtaftaca ndoñe mondbénutananga, aíñe o ndoñe tšabá tmonjamama. Bëngbe Bëtsá echántsemna nda chëngbiama yochjayana ntšamo tmojamcá tšabá o ndoñe tšabá bétsemnama, tšëngtaftanga

ndoñe. Ndegombre nÿe chë ošbuáchiyëngä tšëngaftangaftaca imnénutanangbiama cmontsamna chca jayanana. Chcasna, šmochjama ntšamo Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe endayancá: “Tšëngaftanga cmontsamna, chca bacna soye amá tšëngaftangbentšana jtabocnana ca.”

6

Ošbuáchiyëngä jendemándama tojtsemna ora

¹ Canÿe tšëngaftangentša ošbuachiyá inÿe ošbuachiyabiama canÿe demanda tojtsebomna ora, ¿cha nanjá chë ndošbuáchiyëngä mandadéngbiyoje chë soye chamojandmanama? ¿Ndáyeca chca nanjama, y ndoñe chë Bëngbe Bëtsabe entšángbiyoje nanjá chabe demanda chamouenama?

² Tšëngaftanga ndegombre šmondétatšémbo, Bëngbe Bëtsabe entšanga mochjayanama quem luarentša entšangbiama tšabá o ndoñe tšabá tmonjamama. Y chënga quem luarentša entšangbiama chca jayanama tmojtsobenëse, ¿ndoñe montsobena más base soyëngama chca jayanama?

³ Tšëngaftanga ndegombre šmondétatšémbo chë angelëngbiámñaca tšabá o ndoñe tšabá tmonjamama bënga mochjayanama. Chcasna, bënga más jtsobenana chë quem luarentše jëftsiyenama soyëngama chca játayanana.

⁴ Y chcase, tšëngaftangbeñe chca demandëngä chë quem luarentše jëftsiyenama soyëngama tojtsemna ora, ¿ndáyeca šmatjátëbuayana chë

ošbuáchiyëngbiama tondaye tmontsámana entšanga, chë soyënga chamojandmanama?

5 Chca sënjayana tšëngtaftanga chašmotsëuatjama: ¿O tšëngtaftanguentše ni mo canëa yondmëna corente osertaná, ošbuachiyëngbeñe demandënga chaojandmanama?

6 Pero ndoñe chca: ošbuachiyëngbeñe demandënga tojtsemna ora, mandadëngbiyoje jana chë soyënga chamojandmanama. Y chca jamana ndošbuáchiyënga mandadëngtaftaca.

7 Y tšëngtaftangbeñe nÿe demandënga jájandmanama tojtsemna ora, tšëngtaftangbiama ya canëe puerte bacna soye jtsemnana. ¿Ndáyeca ndoñe šmattsóboyaye ínÿenga bacá cmojtsaborlana ora? ¿Ndáyeca ndoñe cachcá šmatjonÿaye ínÿenga cmojtsabiatbëbana ora?

8 Pero cach tšëngtaftaftacna ínÿetšá copasana, ínÿengbiyoje bacá jtsaborlánana y jtsabiatbëbanana, y tšëngtaftangcá Crístbeñe ošbuachiyëngbiyoynaca.

9 ¿Tšëngtaftanga ndoñe šmondétatšëmbo, chë bacna soye amënga Bëngbe Bëtsabe amëndayoye ndoñe mochanjámashënguama? Ndoñe matenoíngñana. Ni chë boyabása o shembásuftaca bacna soye amënga, ni chë cachëngbe pormana soyënga diosënga yomna ca jtsejuabnayëse adórayënga, ni cachëngbe boyá o shema ínÿaftaca íngñayënga, ni chë boyabásenga mo shembasengcá jtsinÿnama bošënga, ni chë boyabásenga ínÿe boyabásengaftaca bacna soye amënga,

10 ni chë atbëbanënga, ni chë nÿe cachëngbiama bëtscá soyënga jtsebomnama tša bošënga, ni chë tša tmoyënga, ni chë uayátsenayënga,

ni chë ínÿengbiama bacna soye jtsamëse imnëtsatbëbanëngä, chënga nÿetscanga ndoñe quemochatobenaye Bëngbe Bëtsabe amëndayoye jamashjnama.

¹¹ Y tempo báseftanga tšëngtaftanguentšëngä chca šmojamna, pero Bëngbe Bëtsá tšëngtaftangbe bacna soyëngama tcmojaperdoná, y chca entsemna mo bebénëngä cuافتsemncá; cha tojama tšëngtaftanga chabe entšanga chašmotsemnama, nÿe cha chašmotseservénama, y tojama tšëngtaftanga mo tšabengcá chabe bominÿiñe chašmotsemnama. Lempe chca Bëngbe Bëtsá, tojama ndayá Bëngbe Utabná Jesucristo tojanmama y ndayá Bëngbe Bëtsabe Espíritu tojamama.

Bëngbe cuerpo chaotsemna Bëngbe Utabná jt-seservénama

¹² Mondbëtsichamo: “Atšbiama entselesenciana ndayánaca jamama, ndayama Bëngbe Bëtsá ndocá tonjayana ca.” Pero básefta soyëngä jtsamana ndoñe atšbe tšabiamma ntsemnana. “Atšbiama entselesenciana ndayánaca jamama ca”, pero ndoñe quichatsleséncia ndaye sóyecnaca nÿets tempo mandaná jatsmënana.

¹³ Mëntsánaca mondbëtsichamo: “Saná uafsbiamma y uafsbíá saná chaóyëngacñama ca.” Pero Bëngbe Bëtsá canÿe te echanjama chë uta soye chaotsopochocama. Bëngbe Bëtsá entšabiamma cuerpo ndoñe tonjanma, boyabása o shembásuftaca bacna soye cha chaotsamama, sinó chë cuérpoca Bëngbe Utabná bëngbiama tšabe bendicionëngä chaotsamama.

14 Y Bëngbe Bëtsá, nda tojama Bëngbe Utabná cháuatayenama, bëngbiámnaca chabe obenánaca echanjama chámuatayenama.

15 ¿Tëengaftanga ndoñe šmondétatšembo, Crístoftaca cánÿiñe mo canÿacá šmomnama yomna mo tëengaftangbe cuerpo cuerpentša soye cuافتsemncá? Tëengaftangbe cuerpo Crístbiye jasérviama endménayeca, tëengaftangbe cuerpo jtsemnana mo Cristbe cuerpentša soyca. ¿Ntšamo atše chjátobena atsbe cuérpoca, chë ndayá yomna mo Cristbe cuerpentša soyca, canÿe bacna vida bomna shembásuftaca bacna soye jamana, y chca atsbe cuerpo jabemana mo chë shembásabe cuerpentša soye cuافتsemncá? ¡Ndoñe, ndegombre ndoñe!

16 ¿O tëengaftanga ndoñe šmondétatšembo, canÿe entšá canÿe bacna vida bomna shembásuftaca tbojéninÿena ora, chë útata jóbemana mo canÿacá? Er Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe boyabása y shembásabe tbojéninÿenama mëntšá endayana: “Chë útata mo canÿacá bochántsema ca.”

17 Pero canÿe entšá Bëngbe Utabnáftaca cánÿiñe mo canÿacá tojtsemna ora, jtsemnana mo chë útata cach canÿe espíritu tbojtsebomncá.

18 Nÿa ndocna te canÿe boyabása o shembásuftaca bacna soyënga šmattsama. Nderado ndaye inÿe bacna sóynaca nda tojama ora, sempre jamana ndayánaca chabe cuerpentšana shjoye; pero boyabása o shembásuftaca bacna soye jamamna, lempé jamana nÿe cachabe cuérpoca, y chë causa, chca

jamëse, cachabe cuerpama más bacna soyënga jtsamana.

19 ¿Tšëngtaftanga ndoñe šmondëtatšëmbo tšëngtaftangbe cuerpo yomna mo canëye yebncá Uámana Espíritbiamá, cha tšëngtaftangbe ainaniñe chaotsiyenama Bëngbe Bëtsá tojánmayeca? Ndegombre tšëngtaftangbe cuerpo ndoñe tšëngtaftangbe soye quenátmëna, sinó Bëngbe Bëtsabe soye.

20 Chca endmëna, er Cristo bënga játsebacama tojanóbana ora, yojamna mo cha bëtscá cuafjopagacá tšëngtaftanga Bëngbe Bëtsábenga chašmotsemnama. Chiyeca, chë tšëngtaftangbe cuerpéngaca chašmojtsama soyéngaca šmochtsinýanýnaye Bëngbe Bëtsá puerte uamaná y bëtsá bétsemnama.

7

Jobouamayama jábuayenama

1 Mora chanjóyebuambaye ndayá tšëngtaftanga átšbiyoje šmojuábobemama. Ndegombre, canëye boyabásabiama más tšabá endmëna ndoñe chaondobouamá.

2 Pero chocha banga boyabása o shembásuftaca bacna soye amënga imojtsema causa, tšabá entsemna cada boyabása chabe shema chabotsóbomñe, y cada shembásá chabe boyá.

3 Boyábiyoje bontsemna jamana chabe shembiamá lempe ntšamo jamama ibomncá, boyá bétsemnama; y chabe shémnaca cachcá chabe boyabiama chaoma.

4 Chë shembe cuerpo ndoñe nyé cha cánýabiamá ntsemnana, sinó chabe boyabiámncaca. Cachcá,

chë boyabe cuerpo ndoñe nÿe cha cánÿabiamá ntsemnana, sinó chabe shembiámncaca.

⁵ Ni boyá, ni shema ndoñe chabondétsejuabná jtsenbiátšbuana. Aíñe chca copodena, pero nÿe chë útata chca básefta tescama tbojenóyeunase, Bëngbe Bëtsáftaca jencuéntama jtsentšénama. Pero chentšana chë útata entsamna cachiñé cánÿiñé jtëtsmënana, chca, Satanás ndoñe chaondobená jamama bacna soye chaócochënguama, cachënga jenomándama ndoñe tmontsobena causa.

⁶ Atše chca sëntsichamo, tšëngäftanga jábuayenama, ndayá jamama šmojtselesenciana, y chca ndoñe chašmondëtsamama jamëndama.

⁷ Y atšbe bariëna, atšbe juabna entsemna malaye nÿetscanga chë soyënguiñé mo atscá šmattsemna. Pero Bëngbe Bëtsá cada ona obenana tbojatsetá tšabe soyënga jamama, Crístbeñé ošbuáchiyëngä jujabuáchama, ínÿenga canÿe soyama, ínÿengna inÿe soyama.

⁸ Chë cabá ndbouamnëngä y viudanga sëntsëtsëtsná, chëngbiamá tšabá yojtsemna ntjobouamayacá joquédana, atscá.

⁹ Pero chca jtsemnama cachënga jenomándama ndoñe tmontsobenëse, chënga entsamna jtsóbouamayana, er más tšabá endmëna jtsóbouamayana, y ndoñe nÿe boyabásabiamá o shembásabiamá tša nÿets tempo jésejuabnayana.

¹⁰ Pero chë bouamnëngä sëntsamënda shema chabe boyábioye ndoñe cachcá chabondetsonýá. Chca ndoñe nÿe atše quetsatamënda, ndayá cach Bëngbe Utabná.

11 Pero, shema cachcá chabe boyábioye tbojesonýase, cha bontsemna ntjobouamaycá jtsomñana o chabe boyáftaca cachiñe jtenútanana. Y cachcá, chë boyá ndoñe quebnátsmëna chabe shema cachcá jesonýayana.

12 Chë ínýenga chjáuyana, atšbe juabncá y ndoñe Bëngbe Utabnabe soycá, nderado canýe ošbuachiyá tbojtsebomna canýe shema Crístbeñé ndošbuachiyá, pero chë shema tojtseboše cháftaca joquédana jtsiyenama, cha chë shémbioye ndoñe cachcá chabondetsonýá.

13 Nderado canýe ošbuachiyá tbojtsebomna canýe boyá Crístbeñé ndošbuachiyá, pero chë boyá tojtseboše cháftaca joquédana jtsiyenama, chë shema ndoñe chaondétsejuabná cha cachcá jesonýayana.

14 Er Bëngbe Bëtsá tojama, canýe shembása ošbuachiyá chabe entšá chaotsemnama, nýe chábioye chabotseservénama, y chca, chánaca jtsejuabnayana chë shembásabe boyá Crístbeñé ndošbuáchiyabíama mo chabiama oservena entšacá, cha chéngbeñé mo canýe pamillécá jatrabájama tojtseboše ora; y cachcá, chë boyá ošbuachiyábeyeca Bëngbe Bëtsá jtsejuabnayana chabe shema Crístbeñé ndošbuáchiyabíama mo chabiama oservena entšacá, cha chéngbeñé mo canýe pamillécá jatrabájama tojtseboše ora. Er chca ndoñe tontsemnëse, chë bäsenga muántsemna ndošbuachiyatbe bäsenga, Bëngbe Bëtsáftaca tondaye ndbomnëngä. Ndoñe chca yondménayeca, canýa o nýets uta bëtsëtsatbe ošbuáchiyama, Bëngbe Bëtsá jtsejuabnayana chë

básengbiama mo chabe entšangcá.

15 Pero chë boyá o shema Crístbeñe ndošbuachiyá cachcá jtsenónyayama tsa tojtsebošese, chca chaboma. Chora, chë ošbuachiyá ndoñe ntsotocánana chë ínýaftaca cacheñi jtetenútanama, er Bëngbe Bëtsá tcmojáchembo natjémbana chašmotsiyenama.

16 Chca šmochjama, er aca shema ȝntšamo cattsetátšémbo, tacuatjobenaye acbe boyá jayénjanana Crístbeñe chaotsošbuáchema, y chca, atsbocaná chaotsemnama? o aca boyá ȝntšamo cattsetátšémbo, tacuatjobenaye acbe shema jayénjanana Crístbeñe chaotsošbuáchema, y chca, atsbocaná chaotsemnama?

17 Masque ntšámna, cada ona chaotsiyena jtsamëse ntšamo chë Bëngbe Utabná tbojatsetá obenana yomncá, cada ona ndayá jamama Bëngbe Bëtsá tbojachembcá. Chca atše nýets luare ošbuáchiyënga enefjuanenache sëndbétSAMëdaye.

18 Nderado Bëngbe Bëtsá cánýabioye tbojachembo, y cha ínýengbeyeca chë más delicadentše base bobachtema têtšená tojtsemna, ntšamo chë judiënga monduamancá, cha ndoñe chaondëtsenobiámna mo ndoñe judío cuafjatsmëncá; y nderado Bëngbe Bëtsá cánýabioye tbojachembo, y cha ndoñe chca têtšená tontsemnëse, cha ndoñe chaondëtsejuabná têtšená jatsménana, ntšamo chë judiënga monduamancá.

19 Er ndayá iuámana, ndoñe quenátsmëna chca têtšená jtsemnana o ndoñe, ndayá ntšamo Bëngbe Bëtsá yomandacá jtsamana.

20 Cada ona bontsemna jtsiyeñana, ntšamo yo-

joyencá, chabe entšá chaotsemnama Bëngbe Bëtsá tbojanchembo ora.

21 Bëngbe Bëtsá tcmojanchembo ora, nÿets tempo ínÿabiamá oservená cojamnëse, chama ndoñe cattsenócochinjëna. Pero nderado tojtsemna ntšámose jashjáchama ndoñe más chca ntsemnama, cach acbiama jatrabajama, as chca cochjama.

22 Er chë nÿe ínÿabiamá nÿets tempo oservená yojamná, Bëngbe Bëtsá chabe entšá chaotsemnama tbojanchembo ora, cha mora ošbuachiyacá, jtsemnana canýa ya ndoñe más bacna soyënga jamma juabnëngaca mandaná, sinó Bëngbe Utanabiamá oservená. Cachcá, chë nÿe cachabiamá trabajayá yojamná, Bëngbe Bëtsá tbojanchembo ora, mora cha nÿets tempo Cristbe oservená jtsemnana.

23 Cristo bëngbiama tojanóbana ora, yojamna mo cha bëtscá cuafjopagacá, bënga Bëngbe Bëtsabe entšanga chamotsemnama. Ndoñe šmatjaleséncia nÿe entšangbe juabnëngaca nÿets tempo mandánëngä chašmotsemnama, y Bëngbe Bëtsabiamá chacmotsebnëtjomba.

24 Chcasna, Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, cada ona bontsemna Bëngbe Bëtsáftaca jtsiyeñana, ntšamo yojoyencá Bëngbe Bëtsá tbojanchembo ora.

25 Y chë ndëbouamna shembásengbiama, chënga aíñe o ndoñe yontsamna jobouamayamna, atše chama ndoñe Bëngbe Utanabe canýe mando quetsátsbomna, pero chanjayana ntšamo atše tsjuabnacá. Bëngbe Bëtsá atšbe tšabiama tojanjuabóyeca, entšanga montsobena

jtsejuabnayana aíñe tšabe palabra bomná chiñe atše tsmënama.

²⁶ Atše šontsinýana, entšá ibojtsemna jtsomñana nÿe ntšamo mora yotsomñcá, er bënga mora montsiyena puerte padecena soyënguiñe.

²⁷ Shema tcobomnëse, ndoñe cachcá catjëftsonýaye; y ndoñe tcondbomnësna, ndoñe catjátsënguaye.

²⁸ Tcojobouamase, bacna soye ndoñe quecátama; y nderado canÿe tobiaše tojobouamase, cach bacna soye ndoñe quenátama. Pero chë tmojtsobouamangna padecena soyënguiñe mochanjoyena quem luarentše chamojéftsemnëntscuana, y atše sëntseboše chënga jujabuáchama chca jatiyенana ndoñe chaondétsamnama.

²⁹ Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, ntšamo sëntseboše jayanamna mëntsá entsemna: Cristo quem luaroye yochjésabo orscama ya nÿe batšá entsájamna. Chíyeca, morscana y nÿets tempo más chcoye, chë bouamnëngä entsamna jtsiyenana mo ndoñe bouamnëngä tmontsemncá, o mëntsá, entsamna jtsentşénana Bëngbe Bëtsabe soyënguiñe, y ndoñe nÿe chë bouamná bétsemnama tbojtsemna soyënguiñe.

³⁰ Cachcá, chë puerte ngménaca tša ošachiysiñe imomnëngä, entsamna jtsiyenana mo ndoñe chca tmontsemncá; y chë puerte oyejuayëngä, chamotsiyena mo ndoñe chca tmontsemncá; chë soyëngä buamnayëngä chamotsiyena mo tondaye chëngbe soye tontsemncá.

³¹ Chë quem luarentše soyëngaca jtsiyenana imojsentşénëngä entsamna jtsiyenana mo ndoñe

chca tmontsamcá, er quem luare ntšamo bënga mora monduabuatuamcá, pronto echanjochnëngó.

32 Atše sëntseboše tšëngtaftanga ndoñe chašmondëtsenocochinÿenama. Canÿe entšá ndoñe bouamná tontsemna ora, jtsobenana jtſentšénana Bëngbe Utabnabe soyëngama jtſejuabnayama, y ntšamo oyejuayá cha jabemama;

33 pero chë bouamná nÿets tempo jtſenócochinÿenana quem luarentša soyëngama, jtſiyenama, y ntšamo chabe shema oyejuayá jtſebomnama;

34 y chca, cha uta soyiñe canÿe ora jtſentšénana. Chë ndëbouamna shembásá y chë tobiaše bontsobena jtſentšénana Bëngbe Utabnabe soyënguiñe sempre jtſejuabnayama. Chënga mondobena jtſentšénana Bëngbe Bëtsá jasérviamá, ndayá chëngbe cuérpoca y chëngbe espíritoca tmojamama. Pero inÿetšá, chë bouamna shembásana, nÿets tempo jesenócochinÿenana quem luarentše vida jtſebomnama soyëngama, y ntšamo chabe boyá oyejuayá jtſebomnama.

35 Atše chca cbontsëtsësná tšëngtaftangbe tšabiamá, y ndoñe jamëndama ba soyëngá jamama ndoñe chašmondëtsobenama, ndayá ntšamo tšabá yomncá chašmotsiyenama, y nÿe Bëngbe Utabná jtſeservénama chašmotsentšénama.

36 Nderado nda tojtſejuabná chabe uatsëtsnaye tobiášeftaca jtsobouamayama ibojtsemna ca, chca jamama chë tobiaše ya bëtsá tojtsemnayeca, y chca jamama tša tšabá yojtsemna ca tojtſejuabnase, cha bontsemna jamana ntšamo

tojtsebošcá. Chaotsobouamá. Chca tojama ora bacna soye ndoñe ntsamana.

37 Pero nderado inýa, tondaye obligaciónaca tontsemna y lempe ntšamo tojtsebošcá cha tojtsobena jamama, cha tšabá tojajuabó y chabe ainaniñe corente tojtsetátšembo, ndoñe ntsobouamayana tšabá yomna ca, cha tšabá chca jtsamana.

38 Chcasna, chë tobiášeftaca tojtsobouamá chana, canýe tšabe soye jamana; pero chë ndoñe cháftaca tonjobouamá chana, canýe más tšabe soye jamana.

39 Chë shembása bouamná jtsotocánana chabe boyáftaca sempre jéftsiyenana, chë boyá vida tojtsobomnëntscuana; pero chë boyá tojóbanëse, cha jtsobenana cachiñe jtobouamayana, nda cha tojtsobošáftaca, pero chca chaoma mo canýa Bëngbe Utabnáftaca cánýiñe mo canýacá quetsomñecá.

40 Pero atše jayanamna, cha más oyejuayá nántsemna ndoñe tontóbouamase; y sëntsejuabná, átsnaca tsbomna chë Bëngbe Bëtsabe Espíritu chašotsebuayinama.

8

Uátšëmbona saná entšangbe pormana soyëngama

1 Mora chanjóyebuambaye ndayá tšëngaftanga atše šmojatjama, ndayá jtsesayama, chë tempo ínýenga cachëngbe pormana soyëngä, diosëngä yomna ca jtsejuabnayëse jadórama tmojanátšëmbona soyëngama. Bëngä mondëtatšembo bëngä nýetscanga osertánëngä imomnama. Canýa tbojtsosertana ora, cha nderado nanjájuaboye, chca bétsemnama puerte uamaná cha yojtsemna

ca, pero canëa, ínënga tojtsababuánëshana ora, cha jtsobenana chënga becá jujabuáchana.

² Nderado nda tojtsejuabná ndegombre canëye soye yotátshëmbo ca, cabá ndoñe yontsetatshëmbo ndayá jtsetatshëmbuama ibojtsemncá.

³ Pero nderado nda Bëngbe Bëtsábioye tbojtsebobonshana, Bëngbe Bëtsá chábioye jtsabuatmana mo chabe entshacá.

⁴ Y chë tempo ínënga cachëngbe pormana soyënga, diosënga yomna ca jtsejuabnayëse jadórama uátsëmbona soyëngamna, atše šcuayana: bënga corente mondéstatshëmbo chë chënga imnëtsadorana soyënga, diosënga yomna ca jtsejuabnayëse, ndegombre ndoñe dios quemátmëna y nÿe canëa Bëngbe Bëtsá endmëna.

⁵ Pero masque celoca y quem luarentše chamomna entshangbiama “diosënga ca” uabáinënga (ntšamo ndegombre endmëncá, banga quem luarentsa tsbanánoca obenánaca mondëmëna, entshangbiama diosënga ca ubuátmënga, y banga bëts mändoca entshangbiama “utabnënga ca” uabáinënga),

⁶ bënga chë ošbuáchiyëngbiama nÿe canëa Bëngbe Bëtsá endmëna, Bëngbe Taitá, ndábentshana nÿetsca soyënga yóbocana, y nÿe nda jtseservénama bënga imoyena. Y nÿe canëe Utabnánaca endmëna, Jesucristo, ndábeyeca nÿetsca soyënga yomna, y cach bëngnaca imomna.

⁷ Pero nÿetsca ošbuáchiyënga ndoñe chca quemátstatsëmbo. Básefta entshanga, Crístbeñe cabá ntsošbuáchiye ora, imojanamana ndaye sanánaca juatshëmbonana, chë chënga imojanjuabná diosënga yojamna ca soyënga jadórama; chënga, chca

uatšëmbonana tmojtsesá ora, jtsejuabnayana chca uatšëmbonana bétsemnama, y ainaniñe juabnënga jtsebomnana ndoñe tšabá tmonjamama, chana tmojase causa. Chënga, ndayá tempo imojánamama, ndoñe quemátobena tšëngtaftangcá jtsejuabnayana, chcana jasana bacna soye ndoñe yondmëna ca.

⁸ Ndegombre, ndayá bënga tmojtsesacá ndoñe ntjamana bënga Bëngbe Bëtsábioye más chamu- atobéconama. Bënga Bëngbe Bëtsabe bominyiñe ndoñe quemochátsmëna más tšábenga aíñe tmojtsesama; ni ndoñe chcanga, ndoñe tmontsesá causa.

⁹ Pero cuedado šmochtsebomna, ndayá jamana yolesenciánama tšëngtaftanga corente tšabá šmotatšëmbuama, ndayánaca jatsmana, y chca causa ínënga, chë soyënguiñe más batšá ošbuáchiyënga y osertánënga, ntšamo tšëngtaftanga šmojtsamcá chamuatsmama, y chentšana, chëngbe ainaniñe juabnënga chamotsebomna y chëngbioye chaotsëtsná ndoñe tšabá tmonjama ca.

¹⁰ Er, aca chë soyëngama tatšëmbuá, nderado tcojótbema jasama canë luarentše, canë soye ndayama entšanga dios yomna ca jtsejuabnayëse adóracentše, y canë Crístbeñe ošbuachiyá tojtsebomna ainaniñe juabnënga ndoñe tšabá tonjamama, chca tojáseyeca, aquëcá chë soyëngama ndoñe yondëtatšëmbo causa, y cha nderado chentše cojtsesama tcmodjinëyëse, chë soye nanjobenaye chábiodynaca jañemuana chë saná jasana, chë tempo chë soyëngama tmojanátšëmbona saná.

11 Y chca aca, chë soyëngama ntšamo betatšeembuama tcojamama, catjama chë Jesucristbeyeca acbe catšata, chë ndoñe corente ošbuachiyá, y ndoñe aquëcá chë soyëngama corente tatšeembuá, cha pochocaná chaotsemnاما, er chabe ainanentše echántsemna juabnëngä canëye bacna soye tojamama, chë saná tojasama. Chca nderado cánýabioye catjama, ndabiama Cristo tojanóbana, cha jatsbocama.

12 Jesucristbeyeca acbe catšatbiama chca bacna soye tcojama ora, chca causa cha canëye soye tojama, ndayama chabe juabnëngä ainaniñe chabotsatsësná ndoñe chca chaondëtsama ca; y chca, chentšana tša tojesejuabná cha canëye bacna soye tojamama, acna canëye bacna soye jamana, ndoñe nÿe chë catšatbiama, ndayá cach Cristbiámñaca.

13 Chíyeca, nderado ndayá atše stsesama, atše tsjama Jesucristbeyeca atšbe catšata chaoma canëye soye y chca jamama chabiama canëye bacna soye tojtsemnëse, más tšabá nántsemna ndocna te chë soye atše ntjasana, chca, atše ndoñe jatsmama cha canëye bacna soyiñe chaótsatšama.

9

Jesucristbe ichmónëngbe derecho

1 Ndegombre endmëna, atše ndayánaca jamana stselesenciánama y Moisesbe leyëngaca ndoñe más mandaná sëntsemnاما. Cach ndegembre endmëna, atše canëye Jesucristbe ichmoná tsmënاما y Jesús Bëngbe Utabná tijinëyama; y cach tšëngaftanga mora ošbuáchiyëngä jtsemnëse,

šmondmëna ndayá tojóbocna Bëngbe Utabnabiamá atše trabajuentšana.

² Masque ínŷenga atšbiama ndoñe quematsjuabná atše canýe Jesucristbe ichmoná tsmëna ca, tšëngaftangbiama aíñe chca endmëna; er tšëngaftanga Crístbeňe ošbuáchiyënga šmondmënama y Bëngbe Utabnáftaca cánýiñe mo canýacá šmondmënama, puerte tšabá šmontsinýanýná atše Jesucristbe canýe ichmoná tsmënama.

³ Mëntsá chanjayana chë atše ndoñe tšabá ti-jama ca imojsichámëngbiama:

⁴ Ndegombre bëngä nŷets derecho fsëndëtsóbomñe jtsobátmanama tšëngaftangbentšana, chë tcbojubuáchëngbentšana, bëngbe trabajuama saná o ndayá jofšiyama chašcuacaredadama.

⁵ Y bëngnaca derecho fsëndëtsóbomñe canýe shema ošbuachiyá jtsebomnama y bëngaftaca cha jéftbetšama inýe luaroye fstajna ora, ntšamo chë Jesucristbe inýe ichmónënga, Bëngbe Utabnabe catšátanga y Pédrénaca mondbetsamcá.

⁶ ¿O nýe Bernabé y atše šojsétocana cabëndatbe cucuséeca jatrabájana vida jtsebomnama, y ndoñe derecho fséntsebomna ošbuáchiyënga chašotsacuédanama, Bëngbe Bëtsabiama trabájayama?

⁷ ¿Ndëmuá mo canýe soldadcá tojtoservená, ndayá tbojtsájabotama cachá nantsatopagana, vida jtsebomnama? Ndocná canýe jajañe uvas betiyënga ntjájena, chentša uvasëšangá ndoñe ntjuasama. Ndocná oveshënga ntsanýenana, chë tojabuatëba létšiyentšana ndoñe ntjofsiyama.

⁸ Ntšamo atše muentše sëntsichamcá ndoñe nÿe entšangbe juabna quenátsmëna; y Moisesbe leyíñaca cachcá endayana,

⁹ er chabe leyíñe mëntšá endayana: “Aca canÿe toróftaca shajuaná tmojtsatbaná luariñe chacojsetrabája ora, ndoñe catjuanguëtsenaye ca.” Y chca ndoñe quenátayana Bëngbe Bëtsá nÿe toronga inétsanÿena ca,

¹⁰ sinó inÿe más bëts soye; chca endayana ndayá ndegombre bënga, chë Bëngbe Bëtsabiama soyëngama abuayiynayiñe trabájayëngä cha šnetsanÿena ca. Chca tmojanábema bëngbiama, er chë fshantse arayá y chë meshëngä atbanayá, entsamna chca jamana jtsobátmanëse, chë tmojátabe shajuanentšana batšá jöyëngacñama.

¹¹ Y chca, bënga chë tšabe noticiëngama tcbojábuayenase, y chca, Bëngbe Bëtsábiocana tšabe bendicionëngä chašmotsebomnama bënga tifjama, ndoñe yapa tanandátsmëna tšëngtaftanga jótjañana, chë šmobomna soyënguentšana bënga jëftsiyenama chašcuatšatama.

¹² Inÿenga derecho tmojtsebomna tšëngtaftanga jótjañana chë šmobomnentšana chašmuacaredadama, tšëngtaftangbeñe chëngbe trabajuama, as bënga más derecho fstsebomna chca jamama.

Pero bënga tondaye checbatamëndá, bënga chë derecho bétsebomnayeca. Chca játamamna, bënga lempe fséntsoboyá, chca, bënga tondaye ntjátamama, y chë causa entšanga ndoñe chašondétsayaunana, bënga chë tšabe noticiëngä fstsbauayiyná ora.

¹³ Tšëngtaftanga šmondëtatšëmbo, Bëngbe Bëtsabe

bëts yebnoca trabájayënga Bëngbe Bëtsabiamma oservéniñe, mondbóyëngacñe chënga jasama, ndayá entšanga Bëngbe Bëtsá jadórama chabe bëts yebnoye tmojiyëbo sananguentšana. Y chë Bëngbe Bëtsá jadórama soyënga amënga, altaroca, chë juatšëmbonama luarentše, chënga jasana ndayá chentše tmojuátshëmbona soyënguentšana.

¹⁴ Cachcá, Bëngbe Bëtsá tojamandá, chë tšabe noticiënga abuayiynayëngna, vida jtsebomnamna lempé ntšamo tojtséjabotcá chamóyëngacñe ca, chë tšabe noticiënga abuayiynayama.

¹⁵ Pero atše ndocna te chiyaisemandá ínyënga chca chašmotsecuedánama, atše chë tšabe noticiënga abuayiynayá bétsemnama chca derecho tsbómnayeca, y cach ndoñe mora quem soye quecbatébuabiamná, tšëngäftanga ndayánaca atše chašmuatsetama. Atšbiama más tšabá nántsemna jóbanana, y ndoñe ntjalesénciana inÿa chaoma atše cach atšbiama oyejuayá ndoñe ntjátsmënama, ínyëngbentšana soyënga stjóyëngacñe causa.

¹⁶ Atše ndoñe quetsatsjuabná atše canëe bëts soye stsama ca, chë tšabe noticiënga stsabuayiynamá, er atše obligaciónaca sëntsemna chca jt-samama, Bëngbe Bëtsá chama šojanchémboyeca. ¡Tša lastemcá atšbiama nántsemna, chë tšabe noticiënga ndoñe sëntsabuayiynase!

¹⁷ Chiyeca, atše chë tšabe noticiënga stsabuayiyná nye atše chca jamama stsebóseyeca, atšbe uacanana soye ya stsebomna; pero atše chca stjama, y ndoñe tontsemna nye atše chca jamama stsebóseyeca, masque chca, atše stsama, ndayá jtsamama Bëngbe Bëtsá šojanbonýecá.

¹⁸ Y chca, atšbe uacanana soye endmëna atše

oyejuayá jtsemnana chë tšabe noticiëngä abuayiy-nayama, ošbuachiyëngbentšana atše vida jtsebomnama tondaye ntjatoyëngacñécä; chca, atše tondaye quetsátama chë tšabe noticiëngä abuayiy-nayama tsbomna deréchoca, chë atšbe trabajuentšana vida jtsebomnama.

19 Atše, masque ndocna entšábeyeca nýets tempo mandaná quetsásmëna, puerte nduamaná sénjóbema, mo canÿa nýets tempo ínýabeyeca mandanacá, nýetscanga jasérviama, chca, atše chca jtsamëse, jobenayama becá entšanga, ntšamo tojopodecá, jayénjanama Crístbeñe chamotsosbuáchema.

20 Chë judiëngbiama atše sénjama chaitsiyena mo chëngcá jtsamëse y jtsejuabnayëse, chca, atše jobenayama chënga jáyénjanama Crístbeñe chamotsosbuáchema. Y chë Moisesbe léyeca mandánëngä imoyenëngbiama, atše chëngcá sénjóbema, masque ndegombre chë Moisesbe léyeca mandaná ndoñe quetsátiyena; chca sëndbama chënga jáyénjanama Crístbeñe chamotsosbuáchema.

21 Pero chë Moisesbe léyeca ndëmandánëngä oyenëngbiama, atše chëngcá sénjóbema, chënga jáyénjanama Crístbeñe chamotsosbuáchema, masque ndegombre endmëna, atše šontsema jamana ntšamo Bëngbe Bëtsá šomandacá y ntšamo Cristo šomandacá.

22 Chë nýe batšatema ošbuachiyëngbiama y Bëngbe Bëtsabe soyëngama nýe batšatema osertánëngbiama, atše sénjama chaitsiyena mo chëngcá jtsamëse y jtsejuabnayëse, chca, atše jobenayama jamama chënga sempre Crístbeñe chamotsosbuáchema. Y lempé

chca, chë atše jamana ntšamo nÿetscanga imomncá atše chaitsemnama, endmëna atše jobenayama báseftanga jáyënjanama Crístbeñe chamotsošbuáchema.

23 Atše lempe chca sëndama, bëtscá entšanga chë tsabe noticiënguiñe chamotsošbuáchema, y chca, atše atsbocaná chaitsemnama y chëngcá atše chayóyëngacñama, chë atsebácanëng Bëngbe Bëtsá yochjatšataye tsabe soyënga.

24 Tšëngtaftanga šmondëtatšëmbo, canÿe luaroye jashjanguama entšanga tmojótjajo orna, banga jotjajuana, pero nÿe canÿa chë uacanana soye jójëngacñana. Chcasna, mo chë uacanana soye jójëngacñama tmojotjajëngcá, tšëngtaftanga cmontsamna jtsiyenana, chë Bëngbe Bëtsábiocana uacanana soye josháchiñama.

25 Nÿetscanga chë tmojótjajëng ínyënga jáyënjanama, chënga jopróntana nÿetsca soyënguiñe jtseenomándayëse, chca, canÿe uacanana soye, tsbuanachëngaca uapormana coronësha juayëngacñama; y chësha betsco jtsanctana. Pero bëngä ndoñe; bëngä mondoyena Cristbiama soyënga jtsamëse, Bëngbe Bëtsábiocana ba tsabe soyënga mo uacanancá jójëngacñama, y chë soyënga nÿetsca tescama bëngä mochanjëftsebomna.

26 Y atšna, atšbe bariëna sëndëntšena Bëngbe Bëtsá jtseservénama, ndoñe mo canÿa ínyëngbiyoje jáyënjanama tojotjajuacá, chë ndëmoye jashjanguama yomnama ntsetatšëmbcá; y cach ndoñe mo nda tojtsepiéia orcá, chora, cha nÿe ínyoye chabe buacuatšëngä tojtsëtsana y chë ínyabe cuerpoye ndoñe.

²⁷ Mo canëe tšabe peliayacá, chabe cuerpo játsetsenana y chca chë cuerpo corente jtsemándaya, atše ndoñe quetsatsleséncia chë atše tšabá jtsomñama atšbe ainanentša juabnëngä chašotsemándama; y chca, Crístbiyoje jtseservénëse chamotsiyenama ínÿengbiyoje stjabuayená chentšana, Bëngbe Bëtsá chašotsaboté chabe uacanana soye josháchiñama, cha ndoñe tšabá tijaservé causa.

10

Cach entšangbe pormana soyënga ndoñe chamondëtsadoránama jábuayenama

¹ Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, atše sëntseboše tšëngtaftanga chašmotsetátshëmbo bëngbe tempsca bëts taitanga judiëngä, chënga nÿetscanga Bëngbe Bëtsá canëe jantsetësheca benache yojaninÿanÿná, y chënga nÿetscanga, chë Buángana ca uabaina mar bejayëjana tmojánachnëjna, chiñe mo bojojuñe cuaultsomñcá.

² Chë jantsetësheca Moisés imojanéstónama, y chë mar bejayëjana tmojánama, chënga tmojanóbema Moisesbe ústonëngä.

³ Chënga nÿetscanga tmojanse cachca saná, chë Bëngbe Bëtsá celocana tojanichmó saná;

⁴ y nÿetscanga tmojanofshé chë Bëngbe Bëtsá tojanma chë peñësentšana chaóbocna béjaye. Cristo chëngtaftaca yojtsemna jtsanÿenama chënga imojsajnëntscuana, y ntšamo chë peñësentše chëngtaftaca tojanopasacá, yojaninÿanÿná Cristo chënga yojtsanÿenama.

5 Masque chca, banga chënguentşënga ntšamo tmojanmama Bëngbe Bëtsá ndoñe yontsóyejuaye; y chë causa, Bëngbe Bëtsá tojanma chëngä chamóbanama chë entşanga ndoyenentše.

6 Lempe chca tojanopasá bëngä jinÿanÿiyama y jábuayenama ntšamo inopása entşanga bacna soyënga jamama tmojtseboše ora, bëngä chca jamama ndoñe chamondétsebošama.

7 Chíyeca, tšëngaftanga ndoñe šmattsadorana entşangbe pormana soyënga, ndayama ínÿenga jtsejuabnayana diosënga yomna ca, ntšamo báseftanga israeloquënga tmojanmcá. Ntšamo Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrénguiñe chëngbiama endayancá, chëngä canÿe ternerá castellánoca tmojanpormá ora, mo dios cuافتsemncá jadórama: “Entşanga tmojanotbiama jasama y jatmuama, y chentşana tmojantsbaná joboyejuama ca”.

8 Boyabása o shembásuftaca bacna soyënga ndoñe šmattsama, ntšamo báseftanga chënguentşënga tmojanmcá, y chë causa, nye canÿe te, uta bnëtsana y unga uaranga entşanga tmojanóbana

9 Bacna soyënga ndoñe šmattsama, jinÿama buetatescama Bëngbe Utabná uantado yochjéftsemnama y ndoñe šochanjacastígayama. Báseftanga chënguentşënga chca tmojanma, y chë causa tmojanóbana mëtscuayëngaca ftëtşenënga.

10 Bëngbe Bëtsabe contra ndoñe šmattsóyebuambnaye, ntšamo báseftanga chënguentşënga tmojanmcá, y chë causa, chë ángel obanayá tojanma chëngä chamóbanama.

11 Lempe chca bëngbe tempsca bëts taitángaftaca tojanopasá, bëngä jinÿanÿiyama ntšamo jtsiyenana

šojtsamnama, y Moisés, Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe chca tojéftsanboshjona bënga jabuátambama, bënga, chë Jesucristo yochjésabo orscama ya batšatema yojtsájamna ora oyenëngbiama.

¹² Chcasna, nda tojtsejuabná Bëngbe Utabnabiamá tšabá yojtsama ca y bacna soyënga ndocna te yochanjama ca, cuedado chaotsebomna, bacna soyënga amiñe ndoñe chaondótsatšama.

¹³ Ndocna entšá jatócochënguana bacna soyënga jamama, ntšamo tempo ínyenga ndoñe tonjanocochëngcá cachca bacna soyëngama, pero tšëngtaftanga corente šmondëtatšëmbo Bëngbe Bëtsá sempre cmochtséjabuachanama chë padecena soyënguiñe, y cha ndoñe yochanjalesénciamma bacna soyënga jamama chacmócochënguama, tšëngtaftanga chca soyënga jamama jtsóboyayama obenana ntsebomncá; pero chë padecena soyënguiñe chašmojtsemna ora, cha cmochanjínÿanÿiye ntšamo chë bacna soyënga ora tšabá jabocanama, y chca, jtsóboyayama chašmotsobenama.

¹⁴ Chíyeca, atšbe bonshánënga, ndocna te šmattsadorana cach entšangbe pormana soyënga, ndayama ínyenga jtsejuabnayana diosënga yomna ca.

¹⁵ Atše sëntsoyebuambná mo tšëngtaftanga corente osertánënga cuافتsemncá. Cach tšëngtaftanga šmochjenójuaboye y šmochjayana, ntšamo cbojtsétsétsnacá aíñe o ndoñe tšabá bétsemnana.

¹⁶ Ntšamo Jesús chë coptema vinoyama Bëngbe Bëtsábioye tbojtanchuacá, bëngnaca cachcá Bëngbe Bëtsá chama fsëndbëtsatschuanaye.

Bënga chca tmojama ora, ndegombre, jtsinýanýnayana bënga Crístoftaca cánysiñe mo canýacá imomnama, chabe buiñe juabuáshanëse bëngbiama tojanóbanayeca. Y chë mondbajataye tandëše tmojase ora, jtsinýanýnayana bënga Crístoftaca cánysiñe mo canýacá imomnama, cha bëngbiama tojanóbanayeca.

¹⁷ Bënga ošbuáchiyënga masque banga mondémëna, chca orna nÿetscanga cach tandësentšana bënga jasana, y chíyeca bënga jtsemnana mo canýacá, mo Cristbe cuerpcá.

¹⁸ Tšëngaftanga šmochtsejuabnaye ndayá chë Israeloca bachnanga monduamanama: chënga chë altaroca tmojóba y tmojuátšëmbona bayënguentšana jasana, y chca chënga chora jtsinýanýnayana chënga cánysiñe mo canýacá imojtsemnana Bëngbe Bëtsáftaca, chë chca tmojtsadoranáftaca.

¹⁹ Y chca, atše ndoñe quetsátsboše jayanama chë entšangbe pormana soyënga mo diosënga cuافتsemncá, uámana soyënga yomna ca. Ni chë cach entšangbe pormana soyënga diosënga yomna ca jtsejuabnayëse jadórama uátšëmbona saná inÿe sanama más iuámana ca.

²⁰ Pero aíñe, entšanga cach entšangbe pormana soyëngama mo diosënga cuافتsemncá, chca tmojuátšëmbona ora, ndegombre chënga Satanás y chabe uajabuachanéngbiyoje jtsadoránana, y ndoñe Bëngbe Bëtsábiyoje. Y atše ndoñe quetsátsboše, tšëngaftanga chca uatšëmbonana šmojasama, cánysiñe mo canýacá chë bayéjëngäftaca chašmotsemnana.

²¹ Tšëngaftanga ndoñe quešmátobena chë

vínoye coptémentšana jofšiyana, ntšamo chë ošbuáchiyënga bétsemnama mondbetsamcá, y chentšana chë cach entšangbe pormana soyënga, mo diosënga cuافتsemncá jadórama vínoye coptementšánénaca. Chca šmojama ora jtsemnana mo chë diabléngtaftaca cuافتsesangcá. Y cach ndoñe quešmátobena vínoye jofšiyana y tandëše jasana, ntšamo ošbuáchiyënga bétsemnama mondbetsamcá, y chentšana cach entšangbe pormana soyënga mo diosënga cuافتsemncá jadórama fiestentša sanánaca jasana, y chca chë bayéjengbiye jtsadoránana.

22 Bënga chca tmojtsamama, bëngä mochanjama Bëngbe Utabná puerte etonaná bëngtaftaca chaotsemnama, er chë bayéjengtaftaca bëngä chca jt-samana. ¿O imojtsejuabná bëngä chabiama más obenana bomnëngä imomna ca?

Lempe šmochjama Bëngbe Bëtsá puerte bëtsá y uamaná yomnama jinýanýiyama

23 Mondbétsichamo: “Entselesenciana ndayánaca jamana, ndayama Bëngbe Bëtsá ndocá tonjayana ca”, pero básefta soyënga atše stjama ora ndoñe nýetscangbe tšabiama ntsemnana. “Entselesenciana ndayánaca jamama ca”, pero nýetsca soyënga ntšamo bëngä tmojamcá, ošbuachiyéngbiye ndoñe ntujabuáchana Jesucristbeñe más chamotsošbuáchema, y ainaniñe más añemo chamotsebomnama.

24 Ndocná chaondétsama lempe ntšamo tojobenacá nýe cachabe tšabiama, ndayá más chaotsama chë ínýengbe tšabiama.

25 Lempe mercadoca tmojtsena soyënguentšana šmochjase, ntjatstjanaycá chë mëntšena aíñe o ndoñe tmonjuátšëmbona chë cach entšangbe pormana soyënga, mo diosënga cuافتsemncá jadórama ca. Ndoñe chca šmattsetjanaye, ntšamo tšëngaftangbe ainaniñe juabnënga šmojtsebomnama;

26 er ntšamo Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe endayancá: “Quem luare Bëngbe Utabnabe soye endmëna, y lempe ntšamo chiñe yomncánaca ca.”

27 Nderado canýe ndošbuachiyá tcmojúbuaja chábiosa jasama, y tšëngaftanga choye jama tsa šmojtsebošëse, lempe ntšamo cha chacmojonanjacá šmochjase, ndayentšana chë saná tojóbocnama ndocá ntjatstjanaycá, ntšamo tšëngaftangbe ainaniñe juabnënga šmojtsebomnama.

28 Pero nderado nda tcmojáuyana: “Quem mëntšena cach entšangbe pormana soyënga mo diosëngcá jadórama tmonjanátšëmbona ca”, as ndoñe chana šmatjase, er canýa chca tcmojáuyana, y ainanentše šmojtsebomna juabnënga, chë chca jamama ndoñe tšabá bétsemnama.

29 Atše sëntsoyebuambná ndayá chë chca tcmojauyanabe ainaniñe juabnëngama, chë soye jasana ndoñe tšabá yondmënama, ndoñe chë tšëngaftangbe ainanentša juabnëngama.

Pero tšëngaftanga šmatjatjaye: “¿Ndáyeca atše šojtsemna jayanana ndayá atše stsobena jamama, ošbuachiyá bétsemnama, ntšamo chë ínyabe ainaniñe juabna yobomnama ca?

30 Y atše chë ndayá stsesama Bëngbe Bëtsá tijétschuase, ¿ndáyeca inÿa šochjauyana atše ndoñe tšabá tijama ca, chë soye tijasama, chë ndayama Bëngbe Bëtsá tijétschuá ca?"

31 Masque ntšámnaca, cachcá, chašmojtsesá, o chašmojtsofšésná, o ndaye inÿe soye chašmojtsama, ndayama Bëngbe Bëtsá ndocá tonjayana, lempe šmochtsama Bëngbe Bëtsá puerte bëtsá y uamaná yomnama jtsinÿanÿnayama.

32 Tondaye šmatjama ndayá chaobená jamana, ínyenga Cristo chamotsábotema. Ndoñe chca šmatjama, ni judiëngbiama, ni ndoñe judiëngbiama, ni chë Bëngbe Bëtsábeñe ošbuachiyëngcá enefjuanëngbiama.

33 Smochtsama ntšamo atše sëndëntšencá, nÿetscanga nÿetsca soyënguiñe oyejuayënga jtsabamnama, lempe ntšamo stjobenacá jtsamëse, ndoñe nÿe atšbe tšabiamma, ndayá masna chë ínyengbe tšabiamma, chënga chamotsobenama chëngbe bacna soyënguentšana atsebácanënga jtsemnama.

11

1 Tšëngtaftanga šmochtsiyena ntšamo atše sëndamcá jtsamëse, cach ntšamo atše sëndoyencá, ntšamo Cristo inetsamcá jtsamëse.

*Ntšamo yomna shembásenga tšabá jtsemnama,
ošbuachiyëngcá tmojénefna ora*

2 Atše sëntseboše tšëngtaftanga jáuyanana tšabá šmojama ca, tšëngtaftanga nÿetsca soyënguiñe atšbiama šmnétsenojuabnama, y tšëngtaftanga šmojtsabuátambama y šmojtsamama ntšamo

tcbonjanabuatambacá, cachcá ntšamo atše sënjettsanboshjoncá.

³ Pero atše sëntseboše tshengaftanga chacmësertá: nda nÿetsca entsanga iuamënda cha, Cristo endmëna; y nda shémbioye ibománda cha, boyá endmëna; y nda Crístbioye ibománda chana, Bëngbe Bëtsá endmëna.

⁴ Nderado canye boyabása chabe bestšaše tojtsenátsbotse, inye ošbuáchiyëngaftaca cánÿiñe Bëngbe Bëtsáftaca tbojtsenuénta ora o Bëngbe Bëtsabe juabna tojtsoyebuambná ora, cha jamana cachá chaotsëuatjama, chabe bestšáseca chca tojama causa.

⁵ Pero nderado canye shembása chabe bestšaše ndoñe tontsenátsbotse, inye ošbuáchiyëngaftaca cánÿiñe Bëngbe Bëtsáftaca tbojtsenuénta ora o Bëngbe Bëtsabe juabna tojtsoyebuambná ora, cha jamana chama cachá chaotsëuatjama; jtsëuatjana mo cha lempe jshetëtşená cuافتsemncá.

⁶ Er, nderado canye shembása ndocna te tontseboše chabe bestšaše jtsenátsbotsana, chabiama más tsabá nántsemna lempe chaotsenójshetëtse. Pero tojtsejuabná utsbotjená o chca lempe jshetëtşená jtsemnama cha yochtsëuatja ca, as chabe bestšaše chaotsenátsbotse.

⁷ Boyabása ndoñe quebnátsmëna chabe bestšaše jtsenátsbotsana, er Bëngbe Bëtsá tojanma ntšamo cachá yomncá cha chaotsemnama, y chë boyabása chca jtsemnëse, jtsinÿyanÿnayana Bëngbe Bëtsá chabe mandayá yomnama. Pero ntšamo chë shembása yomncá, jtsinÿyanÿnayana chë boyabása chabe mandayá yomnama;

⁸ er Bëngbe Bëtsá, boyabása ndoñe

tbonjanma shembásabentšana, ndayá shembása boyabásabentšana.

⁹ Y Bëngbe Bëtsá, boyabása ndoñe tbonjanma shembásabeyeca, ndayá shembása boyabásabeyeca.

¹⁰ Chiyeca, y chca jamama angelënga tšabá itsinýanánayeca, shembása jtsemnana chabe bestšaše chaotsenátsbotsama, chca, chaotsinýnama inýa chábeñe yomándama.

¹¹ Pero, Bëngbe Utabnábeñe ošbuachiyëngcá jtisiyenamna, boyabásenga y shembásenga cachcá jtseiytétanana.

¹² Er masque Bëngbe Bëtsá, shembása boyabásabentšana tbojanma, mora, shembásabentšana boyabása jóbocnana; y lempé Bëngbe Bëtsábiocana endóbocana.

¹³ Cach tšëngافتanga, yejuana chama šmochtsejuabnaye y šmochjayana tšabá o ndoñe tšabá yontsemna, canýe shembásabiamna Bëngbe Bëtsáftaca jencuéntana, bestšaše ntsenatsbotscá.

¹⁴ Ntšamo entšanga sempre mondbetsejuabnaycá, ndayá tšabá bétsemnama, bëngbiye jtsabuátambayana, boyabása bën stjénësha chabuájuama tojalesenciase, cha jamana cachá chama chaotsëuatjama.

¹⁵ Pero shembásabiamna, chë bën stjénësha itsinýanýnayana chabe botamanana y uámanana, er Bëngbe Bëtsá tojanma shembása bën stjénësha chaotsábomnama, chca, cha chaotsebomna ndáyeca chabe bestšaše jtsenátsbotsama.

¹⁶ Masque ntšámnaca, ndánaca tojtseboše quem soyama más jatóyebuambayama, cha bontsemna jtsetatšëmbuana, ni bënga, ni Bëngbe Bëtsábeñe

ošbuachiyëngcá enefjuanënga queftsatsleséncia chca ndoñe chaondétsemnama.

*Bëngbe Utabnabiama jtenójuaboyama jasama ora,
chënga ndoñe tšabá imonjánama*

17 Mora cbochanjaménda soyënguiñe atše ndoñe quetsátobena tšëngtaftanga jáuyanana tšabá šmojama ca, er tšëngtaftanga Crïstbeñe ošbuachiyëngcá šmojénefna ora, Bëngbe Bëtsá jadórama, atše šontsinýana chë soye yojtoservena tšëngtaftanga más bacá chašmotsemnama, y ndoñe tšëngtaftangbe tšabiamma.

18 Natsana cbochjáuyana, atše sënjourena tšëngtaftanga ošbuachiyëngcá šmojénefna ora, báseftanga canëye soye imnétsejuabnaye y ínyengna inyetsá ca, y atše sëntsejuabná batšana ndegombre chca yojtsemna ca.

19 Ndegombre jtseytana tšëngtaftangbeñe chamotsemna báseftanga canëye soye juabnayënga y ínyengna inyetsá, chca, nÿetscanga chamot-setatšëmbuama ndëmuanyënga imojtsemna chë Bëngbe Bëtsá tojayana chënga tšabá tmojama ca.

20 Tšëngtaftanga tandëše jasama y vínoye jofsiyama šmojénefna ora, ntšamo bëngä fsënduamancá, Bëngbe Utabná bëngbiama tojanóbanama jtenójuaboyama, ndayá chora tšëngtaftanga šmnetsamcá, ndoñe quenátsmëna ntšamo ndegombre cmojtsamncá, chë Bëngbe Utabnabiama jtenójuaboyama jasama ora;

21 er chë jasama tojobuache ora, cada ona inóntsa jasama ndayá tojiyëbcá, y ndoñe ntjatobátmanana nÿetscanga ndayánaca jasama chamotsebomnëntscuana; báseftanga shéntseca

joquédana, y ínŷengna tša jéftsesana y jofšiyana jéftsótmenantscuana.

22 ¿Tšëngtaftanga ndoñe yebna šmondbomna ndayentše jasama y jofšiyama? ¿Ndáyeca tšëngtaftanga šmojtsejuabná chë imnénéfja ošbuáchiyëngä nduámanëngä imomna ca, y šmojama chë chentše tmojtsemnëngä, tondaye ndbomnëngä, chamotsëuatjama? ¿Tšëngtaftanga šmojtsejuabná atše cbochjáuyana tšabá šmojama ca, chë Bëngbe Utabnabiama jasama ora chca šmojamama? ¡Ndegombre ndoñe!

*Bëngbe Utabnabiama jtenójuaboyama saná
(Mt 26.26-29; Mc 14.22-25; Lc 22.14-20)*

23 Er atše cach Bëngbe Utabnábentšana ntšamo cbontsabuatiembacá sënjanóyëngacñé: Bëngbe Utabná cach uayayëngbe cucuatšiñé tmojánboshjona ibeta, tandëše tojanca,

24 Bëngbe Bëtsábiye tbojtanchuá chentšana, tojanjatá y tojánayana: “Quem tandëše atšbe cuerpo entsemna; tšëngtaftangbe tsabiam chanjóbana. Ntšamo mora montsamcá šmochtsama, atšbiama jtenójuaboyama ca.”

25 Cachcá, chë saná tmojansentšana, coptema tojanaca y tojánayana: “Quem coptema vínoye atšbe buiñe entsemna. Atšbe buiñe echanjuábuashana tšëngtaftanga chašmotsetatšëmbuama, ntšamo Bëngbe Bëtsá entšanga tojanaše buachenacá pronto yochtsemnama. Cada vínoye chašmojtsofšësná ora, chca šmochjama atšbiama jtenójuaboyama ca.”

26 Er tšëngaftanga cada quemëntša tandëše chašmojtsesá ora y quem coptémentshaycá chašmojtsofšëšná ora, Bëngbe Utabná chaojésabéntscuana tšëngaftanga šmochántsinýanýnaye cha entšangbiama tojanóbanama.

Ntšamo yomna jamana, Bëngbe Utabnabiama jtenójuaboyama jasama ora

27 Chcasna, Bëngbe Utabnabiama jtenójuaboyama jasama ora, ndánaca tandësentšana tojase y coptémentšana tojofšé, ndoñe chë ntšamo chaotsemnama Bëngbe Utabná yojanjuabnacá, chabiama Bëngbe Bëtsá jayanana cha puerte bacna soye tojama ca. Chë entšá chca tojama ora, cha jtsinýanýnayana, Bëngbe Utabnabe cuerpo y buiñe chabiama tondaye yonduámanama.

28 Chíyeca, entsemna cada ona corente chauenjuabó jtsetatšëmbuama aíñe o ndoñe yontseprontana chca jasama y jofšiyama, cabá ndëse y ndofšé ora.

29 Er nderado nda tojase y tojofšé, chë Bëngbe Utabnabiama jtenójuaboyama jasama ora, cach Bëngbe Utabnabe cuerpo yomnama ntjajuaboycá, cha chë sóyeca jamana Bëngbe Bëtsá chabotsecastigama.

30 Chíyeca, banga tšëngaftanguentšëngä šoquëngä šmojtsemna, ínyëngä añemo ndbomnëngä, y ínyëngna ndoñe nÿe báseftanga tmojóbana.

31 Pero bëngä corente tmojajuabó jtsetatšëmbuama aíñe o ndoñe montseprontana ntšamo šuamncá jasama y jofšiyama, cabá ndëse y ndofšé ora; chca, Bëngbe Bëtsá ndoñe buántsemna

bënga játacastigana, ntšamo tšabá yomncá ndoñe tmonjase causa.

32 Pero, Bëngbe Utabná castígoca chca šojabuuyená ora, jtsemnana bënga más tšabá jtsamama chamuatsjínÿama, y chca, bayté chentšana, Bëngbe Bëtsá ndoñe chabondétsemna játayanana bënga šojtsamna nÿetsca tescama castigánënga jtsemnama ca, cánÿiñe chë nÿe quem luarama enójuabnaye entšángta.

33 Chca, Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, tšëngaftanga chë Bëngbe Utabnabiama saná jasama chašmojénefjna ora, cánÿiñe nÿetscanga šmochjabojátsha.

34 Y nderado nda tbojtseshëntsana, cachabe yebnoca chauétsese, chca, Bëngbe Bëtsá ndoñe chabondétsemna tšëngaftanga jácastigana chora ndoñe tšabá šmonjama causa. Chë inÿe soyëngama ndayama tšëngaftanga šmonjatjá, chamna chanjamánda tšëngaftanga jánÿama chajá ora.

12

Bëngbe Bëtsabe tšetana obenana, tšabe soyënga jamama

1 Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, atše séntseboše tšëngaftanga chašmotsetátšëmbo Bëngbe Bëtsabe tšetana obenanama tšabe soyënga jamama, Crístbeñe ošbuáchiyënga jujabuáchama.

2 Tšëngaftanga šmondétatšëmbo, tšëngaftanga Crístbeñe ndošbuáchiyënga šmonjamna ora, ínÿenga cmonjanabuatumá soyënga, y chora tšëngaftanga šmonjamna ínÿabeyeca uasjanëngcá, cach entšangbe pormana soyënga mo diosënga

cuaftsemncá jadórama; y chë soyëngna ni mo jóyebuambayama ntsobenana.

³ Chiyeca, atše mora sëntseboše tshëngta chašmotsetátshëmbo, ndocná ntsobenana jayanana: “Jesús ndoñe chë Cristo quenátmëna, ni Bëngbe Utabná ca”, chë Bëngbe Bëtsabe Espíritbe obenánaca cha tojtsóyebuambnase. Y cach ndocná ntsobenana jayanana: “Jesús Bëngbe Utabná endmëna ca”, chë Bëngbe Bëtsabe Espíritbe obenánaca cha ndoñe tontsóyebuambnase.

⁴ Espíritu jamana bënga ndoñe chamondétsebomnama cachca tsetana obenana tshabe soyënga jamama, pero lempe jobayana cach canye Espíritbeyeca.

⁵ Bënga, Bëngbe Bëtsá mondëservena, nÿetsca soyënguiñe jtsetrabájayëse, pero cach Utabná nÿets chë trabajënga šojabanýé.

⁶ Nÿetsca soyënga Bëngbe Bëtsabe obenánaca fséndbëtsama, pero cach Bëngbe Bëtsá endmëna nda inétsama bënga chë soyënga jamama obenana chamotsebomnama.

⁷ Bëngbe Bëtsá inétsama cada ošbuachiyá chaotsébomnama canye tsetana obenana tshabe soyënga jamama, y chë soye jtsinýanýnayana Bëngbe Bëtsabe Espíritu chabe ainaniñe yomnama; y chë tsetana obenana jtsemnana nÿetscangbe tshabiama.

⁸ Bëngbe Bëtsá, Espíritbeyeca, canye obenana jatšayana puerte osertanánaca chaóyebuambama, y ínýana obenana cach Espíritbeyeca ndayámñaca corente jtsetatshëmbëse chaóyebuambama;

⁹ Ínýana cach Espíritbeyeca, obenana Crístbeñe puerte chaotsóšbuáchëma, y ínýabiamna, cach nÿe canye Espíritbeyeca, obenana jatšayana šoquënga

jáshnama;

10 ínÿana, obenana tšabe soyënga Bëngbe Bëtsabe obenánaca jamama, y ínÿana, obenana Bëngbe Bëtsabe juabna jóyebuambayama. Inÿana, obenana corente jajuaboyama y jtsetatšëmbuama ntšamo tmojayancá Bëngbe Bëtsabe Espíritbeyeca o bacna espiritëngbeyeca tojtsemnama, y ínÿana, obenana chë tempo ndmabiyáñnaca chaóyebuambama, y ínÿana, obenana josértama ntšamo chë ndaye biyáñnaca jóyebuambayama obenana bomná tojtsichamcá, y ínÿengna chama jábuayenama.

11 Pero cach Espíritu, chë nÿe canÿe Espíritu lempe chca jamana, ntšamo tšabá bétsemnama cha tojtsejuabnacá cada entšábioye jatštayëse.

Nÿetsca ošbuáchiyëngä cánÿiñë, mo Cristbe cuerpcá jtsemnana

12 Cuerpo nÿe canÿe soye endmëna y chë cuerpnä ba soyënga jtsebomnana; masque chë cuerpo ba soyënga jtsebomnana, nÿe canÿe cuerpo jtsemnana. Bëngافتácnaca cachcá. Bëngä banga mondëna nÿetscanga Crístbeñë ošbuáchiyëngä, pero Crístbeyeca, bëngä cánÿiñë mo canÿacá jtsemnana.

13 Er bëngä nÿetscanga, judiëngä o ndoñe judiëngä, nÿe ínÿabiamä nÿets tempo oservénëngä o cachëngbiama trabájayëngä šojanëbaye, Crístoftaca cánÿiñë mo canÿacá, jtsemnana mo chabe cuerpcá, y chca yomna cach Espíritbeyeca; y Bëngbe Bëtsá tojama cach Espíritu nÿetscangbe ainanoye cháuamashënguama, bëngä jtsamëndayama.

14 Cachcá, canÿe cuerpo ndoñe nÿe canÿe soye ntsebomnana, ndayá ba soyëngä.

15 Nderado shecuatše tojayana: “Cucuatše ndoñe quetsátsmëna causa, atše cuerpentša soye ndoñe quetsátsmëna ca”. Chca tojayanamna, shecuatše mo chë cuerpentša soye ndoñe cuافتsemncá ndoñe ntjátsmënana.

16 Nderado matscuaše tojayana: “Bominÿe ndoñe quetsátsmëna causa, atše cuerpentša soye ndoñe quetsátsmëna ca”. Chca tojayanamna, matscuaše chë cuerpentša soye ndoñe cuافتsemncá ndoñe ntjátsmënana.

17 Njets cuerpo bominÿe tojtseñese, bënga ndoñe muant sobena jouenama. Y njets cuerpo matscuaše tojtseñese, bënga ndoñe muanjobenaye jonguétsetsiyana.

18 Pero ndegombre endmëna, Bëngbe Bëtsá njetsca soye cuerpentše tojancjá ndayentše cha tojánboşenentše.

19 Njetsca cuerpentše soyënga nÿe canÿe soye tojtseñese, ndoñe canÿe cuerpo nántsemna.

20 Pero ndegombre endmëna, masque ba soyënga cuerpentše yomna, nÿe canÿe cuerpo jtseñana.

21 Bominÿe quenátobena cucuatše jauyanana: “Ndoñe quecátsiyta ca”; y cachcá, bestšaše quenátobena shecuatše jáuyanana: “Ndoñe quecátsiyta ca”.

22 Injetšá, chë cuerpentša soyënga, chë tojtsinÿana mo obenana ndbomna y nduámana soyëngcá, jtseñana chë cuerpama más iyya soyënga.

23 Chë cuerpentša soyëngama, ndayama bënga tmojtsejuabná más nduámana soyënga

yomna ca, bënga jamana más chaotsámanama, chiñe entšayaca jtichëtjëse. Y chë cuerpentša soyënga, ndayama bënga jtsüuatjana ínyënga chamotsonyama, bënga jamana ínyënga ndoñe chamondëtsonyama, chiñe entšayaca jtichëtjëse.

24 Pero chë cuerpentša soyëngaca, chë nÿetscanga jtsonyayana y botamana jinëyama jtsemnana soyëngacna, ndoñe ntseytana chca játamana. Bëngbe Bëtsá cuerpo tojama, ntšamo bënga chamotsamama chentša más nduámana soyënga, más chaotsámanama, ntšamo chë soyënga bënga tmojtsinëyena.

25 Cha chca tojanma, cuerpentša nÿetsca soyënga chë cuerpana trabajo cánëyiñe chamotsamama, y chca, cada soye chaotsama trabajo chë cuerpentša nÿetsca soyëngbe tšabiam.

26 Nderado canëye cuerpentša soyama bacna soye tojopasá, chora nÿetsca chë cuerpentša soyëngámñaca chca ndoñe tšabe soye jtsebínënan; pero canëye cuerpentša soyama tcojama más uámana soye chaotsemnana o ndaye tšabe soye tojopasase, chora nÿetsca chë cuerpentša soyëngámñaca chca tšabe soye jtsebínënan.

27 Cachcá, tšëngtaftanga Crístbeñe ošbuáchiyënga, cháftaca cánëyiñe mo canëjacá jtsemnëse, mo chabe cuerpcá jtsemnana, y cada ona tšëngtaftanguentšá mo chë cuerpentša soyëngcá, jtsemnana mo chabe cuerpentša soyëngcá.

28 Ntšamo Bëngbe Bëtsá cuerpentše soyënga tojancjá ndayentše inabošcá, cachcá, ošbuachiyëngcá enefjuanëngbeñe Bëngbe Bëtsá tojubuáyana, natsana báseftanga mo Jesucristbe

ichmonëngcá, chorna Bëngbe Bëtsabe juabna oyebuambnayënga, chorna Bëngbe Bëtsabiama abuátambayënga, chorna chë bëts soyënga Bëngbe Bëtsabe obenánaca jamama obenana bomnënga, chë šoquënga jáshnama obenana bomnënga, chë ínyengbioye puerte ujabuáchanënga, chë inyé ošbuachiyëngbioye améndayënga, y chë nÿetsca biyañe jtsóyebuambnayama obenana bomnënga, tempo ndmabiyañe.

29 Ndegombre, ošbuachiyëngcá enefjuanëngbeñe nÿetscanga ndoñe Jesucristbe ichmónënga ntsemnana, nÿetscanga ndoñe Bëngbe Bëtsabe juabna oyebuambnayënga, nÿetscanga ndoñe abuátambayënga, nÿetscanga ndoñe Bëngbe Bëtsabe obenana bomnënga, bëts soyënga jamama.

30 Nÿetscanga ndoñe šoquënga jáshnama obenana bomnënga; nÿetscanga ndoñe nÿetsca biyañe jtsóyebuambnayama obenana bomnënga, tempo ndmabiyañe; ni nÿetscanga ndoñe obenana bomnënga quemátsmëna, chë tempo ndmabiyañe nÿetsca biyañe jtsóyebuambnayama obenana bomnënga ntšamo tmojtsichamcá josértama y ínyengbioye chama jtsabuayiynayama.

31 Pero tšëngtañga puerte šmochtseboše, lempe ntšamo chašmojobenacá šmochjama, chë Bëngbe Bëtsabe más uámana tsetana obenana jëftsashjáchama.

Bonshánana jtsebomnana

Y inyé soye más, atše chochanjínÿyiye ntšamo šmojtsobena cabá más tšabá jtsiyenana, Bëngbe Bëtsá jtseservénese.

13

¹ Nderado atše stjóyebuambaye entšangbe biyañe y angelëngbe biyañe, pero ínÿengbioye ndoñe sëntsababuánÿeshanëse, atše stsemna canÿa tondayama uamaná, mo nÿe canÿe metalëshe tojtsenancá, o mo nÿe canÿe platillëshcá ndoñe tšabá tontsenanëshe.

2 Y atše obenana stsebomna Bëngbe Bëtsabe juabna jóyebuambayama y nÿetsca soyëngama, y chë Bëngbe Bëtsá tempo entšanga ndoñe tonjaninýanýé soyënga šojtsësertana, y Bëngbe Bëtsabe nÿetsca soyëngama stsetátshëmbo, y Crístbeñë puerte stjesošbuáchiye, chcha betsošbuáchëma nÿa mo chë tjashënga chamobonjoma jamama, pero ínÿenga ndoñe sëntsababuánÿeshanësna, atše tondaye sëntsemna.

³ Y atše lempe ntšamo stsebomncá ndbomnëjémënga stséjátaye, y ínyengbiye stjenontréga atšbe cuerpo chamojuinÿema, pero ínyengbiye ndoñe sëntsababuánÿeshanëse, atše ndocna uámana soye ntjashjáchana.

⁴ Canjé entšá ínýenga ababuanýeshaná, uantado jtsemnana masque padecena soyënguiñe tmojt-semena órnaca, y ínýengaftaca tšabe ainánaca mando jtsebomnana. Inýenga ababuanýeshaná ndoñe ntsántšabošana ntšamo inýa tojatsbomncá, ni ntsenábotamnayana, ni cachá chë ínýengbiamá más uamaná ntjátenobiamnayana;

5 ndoñe bacá mandbomná ínyengaftaca ntsem-nana, ni nýets tempo ntsebošana y lempe jt-samana nýe chabiamta tsabe soye jónyenama; cha-nýe ndayámnaca ndoñe ntjetnana, ntšamo ínyenga-tmojaborlá ora jtsaperdónayana.

6 Inÿenga ababuanÿeshaná ndoñe ntjóyejuayana chë ndoñe tšabá yondmëna soyëngama; chë ndegombre yomna soyëngamna aíñe.

7 Inÿenga ababuanÿeshaná, ainaniñe añemo jtsebomnana nÿetsca padecena soyënguiñe, lempe ntšamo más tšabá yomna soyënguiñe jtsošbuáchiyana, nÿetsca más tšabá yomna soyëngama jtsobátmanana, y jtsóboyayana nÿetsca toto soyënga.

8 Bonshánana nÿetsca tescama jëftsemnana. Canÿe te echántsemna, chora chë Uámana Espíritu ndoñe más queochátama entšanga Bëngbe Bëtsabe juabna chamotsóyebuambnama, ni chë ndocna te ndmabiyañe chamotsóyebuambnama, ni chë puerte jtsetatšëmbëse jóyebuambayama obenama chamotsebomnama;

9 er ntšamo mora bënga imotatšëmbcá y Bëngbe Bëtsabe juábnaca jóyebuambayëse tmojayana soyënga, nÿe batšatema bëngbiyoje jtsinÿanÿnayana Bëngbe Bëtsabe soyëngama, ndoñe lempe;

10 pero Jesucristo chaojésabo ora, y chaojama bënga chamotsemna lempe ntšamo Bëngbe Bëtsá bëngbiama yojanjuabnacá, quem soyënga, chë nÿe batšatema bëngbiyoje jtsinÿanÿnayana Bëngbe Bëtsabe soyëngama, ya ndoñe más queochátsbinýna.

11 Atše básetema ora, sënjanoyebuambná, sënjanjuabná, y soyëngama tšabá jtsetatšëmbuamna sënjanjuabná mo canÿe basetemcá; pero bëtsá sënjanóbema orna, sëntsajbaná lempe amana mo canÿe basetemcá.

12 Cachcá, mora bënga quem luarentše nÿe batšatema Bëngbe Bëtsabe soyëngama

jtsetatšëmbuana, mo canÿe espejuiñe tmojtonÿacá, pero ndoñe nÿa corente tšabá. Pero canÿe te bënga mochántsetatšëmbo lempe nÿetsca soyëngama, bënga Bëngbe Bëtsabe delante chamojtsema ora. Mora atše sëntsetatšëmbo nÿe batšatema Bëngbe Bëtsabe soyëngama, pero chora lempe chanjuábuatmana, ntšamo Bëngbe Bëtsá corente šuabuatumcá.

¹³ Pero morna, Bëngbe Bëtsábeñe jtsošbuáchiyana, chábeñe jtsobátmanana, y chábioye y ínÿengbioye jtsababuánÿeshanana, chë soyëngna nÿetsca tescama jëftsemnana; pero chentšana chë más uámana soye endmëna ínÿenga jtsababuánÿeshanana.

14

Ndmabiyañe obenana Bëngbe Bëtsabe tšetánana

¹ Bëtsá šmochtsama nÿetscanga jtsababuánÿeshanëse chašmotsiyenama, y puerte šmochtseboše jtsebomnama chë Bëngbe Bëtsabe tšetana obenana tšabe soyënga jamama; pero chentšana masna, chë Bëngbe Bëtsabe juabna jóyebuambayama obenana.

² Er chë tempo ndmabiyañe mora jóyebuambayama obenana bomná, Bëngbe Bëtsábioye jtsatsëtsnayana y ndoñe entšángbioye, er ndegombre entšanguentše ntšamo cha tojtsoyebuambnacá ndocná ntjosértana; chana chabe espíritoftaca jtsóyebuambnayana y ndoñe nÿe chabe juábnaca, chë tempo Bëngbe Bëtsá ndocna entšábioye tbonjaninÿinÿé soyëngama.

3 Pero chë Bëngbe Bëtsabe juabna oyebuambnayana entšanga jtsëtsëtsnayana, chënga más chamotsošbuáchema y ainaniñe añemo chamotsebomnama, Bëngbe Bëtsabe soyëngama jábuayenama, y jamama padecena soyënguiñe tmojtsemna órnaca añemo chamotsebomnama.

4 Chë tempo ndmabiyañe mora jójebuambayama obenana bomná, jtsamana nÿe cha más jtsošbuáchiyama y ainaniñe añemo jtsebomnama; pero chë Bëngbe Bëtsabe juabna oyebuambnayana jtsamana chë ošbuachiyëngcá enefjuanëngä chca soyëngä chamotsebomnama.

5 Atše sëntseboše nÿetsca tšëngtaftanga chë tempo ndoñe šmonjanbiyañe mora jójebuambayama obenana chašmotsebomnama, pero chama atše más sëntseboše tšëngtaftanga chë Bëngbe Bëtsabe juábnaca soyëngä chašmotsóyebuambnaya. Chë Bëngbe Bëtsabe juábnaca soyëngä oyebuambnayá más uamaná jtsemnana chë inÿe biyañe oyebuambnayabiama; chca ndoñe nántsemna, ntšamo canÿe biyañe tojayancá chë biyañe oyebuambnayá tbojtsësертánëse y chë ošbuachiyëngcá enefjuanëngä tojábuayenase, y chca, chë soyëngä tmojouenama, chënga chamotsobena más jtsošbuáchiyama y añemo jtsebomnama.

6 Y mora, Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, atše nderado tcbojábuache y nÿe inÿe biyañe tcbojáuyanëse, ¿chca ntšamo cbatjújabuache? Atše jtsobenana jujabuáchana, nÿe ntšamo chë biyañe tijayancá átšnaca šojtsësертánëse, y ndayá Bëngbe Bëtsá šojinÿinÿecá entšanga

jábuayenama stjobenase, chë Bëngbe Bëtsá tojama atše jtsetatšëmbuama soye, chë Bëngbe Bëtsabe juábnaca stsoyebuambná soye o chë tšëngافتanga jabuátambama cha yoboše soye.

⁷ Entšanga monduamana ndayánaca juénanana, mo flautëfja o arpa, vida ndbomna soyënga; cada sóyeca inýetšá juénanama ndoñe tontsopodénese, ndocná nantsobena jtsetatšëmbuama ndayá canýa chë soyëngaca yojtsénanama.

⁸ Y nderado nda trompetéfja tojuáyatëta ora, soldadënga japéliama chamoprontama, chë uajatëtaná inýetšá, nÿa chama ndoñe tonjuáyatëtëse, ndocná buanjosérta y jenpéliama ndoñe nanjopróna.

⁹ Tšëngافتanga cachcá jtsopasánana. Inýenga paselo josértama jobenaycnana tšëngافتanga ndoñe šmonjóyebuambase, ndocná queochátstatšëmbo ntšamo šmojtsichamcá. Nántsemna mo nÿe cánýenga cuafstroyebuambnacá.

¹⁰ Atše sëntsejuabná, ndegombre quem luarentše ba inýe biyañe entšanga imnétsoyebuambnayana, y ndaye biyáñaca tmojoyebuambá ora, sempre jtsemnana ínýenga ntšamo chënga tmojtsichamcá osertánënga.

¹¹ Pero ntšamo inýa chabe biyañe šojauyancá atše ndoñe šontsësertánëse, atše stsemna canýe chabiama ndosertana biyañe oyebuambnayá, y chánaca cachcá atšbiama.

¹² Chcasna, chë Uámana Espíritu šondinýanýná obenana jtsebomnama tšëngافتanga puerte šmobóseyeca, lempe ntšamo šmojobenacá šmochtsama chca tsetana obenana jójengacñama, chë ošbuáchiyëngä más jtsobuáchiyama y añemo

jtsebomnama inétsama obenana.

¹³ Chíyeca, chë tempo ndmabiyañe mora jóyebuambayama obenana tojtsebomná, Bëngbe Bëtsá chabotseimpadana, cha chaoma ntšamo chë inÿe biyañe tojayancá chabosertama y ošbuáchiyënga jábuayenama obenana chaotsebomnama.

¹⁴ Pero atše Bëngbe Bëtsáftaca stjencuéta, chë ndmabiyañe jóyebuambayama cha obenana šojanatsetacá jtsóyebuambnayëse, atšbe espíritu cháftaca nantsóyebuambnaye, pero atšbe juabna ndoñe ntsetatšëmbuana ntšamo chë espíritu tojtsoyebuambnacá.

¹⁵ Y asna, ¿ntšamo atše chtsemana? Bëngbe Bëtsáftaca chanjencuéta atšbe espíritoca, pero ntšamo stsichámuama jtsejuabnayësnaca. Bëngbe Bëtsá jëtschuayama chanjavérsia atšbe espíritoca, pero chca chanjama chíñnaca jtsejuabnayëse.

¹⁶ Nderado aca Bëngbe Bëtsá cojtsatschuaná nÿe espíritoca, y canÿa quem Bëngbe Bëtsabe tsetana obenana ndosertaná tcmojóyeunase, cha ndoñe ntsobenana jayanana “chca chaotsemna ca”, cach aquécá cha yojtsejuabnama jinÿinÿiyama, er ntšamo cojtsichamcá cha ndoñe ntšesertánana.

¹⁷ Aca jtsobenana chca puerte tšabá Bëngbe Bëtsá jëtschuayana, pero ntšamo tcojtsamcá ndoñe ntjamana inÿa ndaye tšabe soye chaotsebomnama.

¹⁸ Atše, Bëngbe Bëtsá sëntsatschuaná inÿe biyañe jóyebuambayama tšëngäftangbiama más tsobenama;

¹⁹ pero Crístbeñe ošbuachiyëngcá tmojénefjna ora, atše más sëndbétseboše nÿe mo shachna palabratémnaca jóyebuambayana, chënga aíñe

catafjosertacá, chca, ínÿenga jabuátambama, y ndoñe bnétsana uaranga palabrënga jatóyebuambnayana inÿe biyañe, chënga chaósertama ndoñe tontsopodénese.

20 Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, šmochtsajbaná basetemëngcá juabnayana. Mo šesonatemëngcá šmochtsemna, bacna soyënga jamama ntsetatšëmbcá; pero mo bëtsëtsangcá tsabá šmochtsejuabnaye.

21 Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe, Bëngbe Utabná mëntsá tojánayana:

Atše quem entšángbioye chanjáuyana, ínÿenga inÿe luarëngocana ashjajnëngaftaca, chëngbiama canÿe ndosertana biyañe oyebuambnayënga; y chanjáuyana ndayá chëngbe biyañe chamojt-sichamo soyëngaca;

pero ni chca, chënga ndoñe quešmochatóyeunaye ca.

22 Chcasna, inÿe biyañe jóyebuambayama obenana jtsebomnana endmëna, Bëngbe Bëtsá ndayánaca chë chábeñe ndosbuachiyëngbioye jinÿanÿiyama, y chábeñe ošbuachiyëngbioyna ndoñe. Pero, Bëngbe Bëtsabe juabna jóyebuambayama obenana jtsebomnana endmëna, Bëngbe Bëtsá ndayánaca chábeñe ošbuachiyëngbioye jinÿanÿiyama, y chábeñe ndosbuachiyëngbioyna ndoñe.

23 Er tšëngaftanga nÿetscanga ošbuachiyëngcá šmojénefja ora, nÿetscanga ba biyañe šmojtsoyebuambná, y choye tojámashëngo canÿa chca Bëngbe Bëtsabe tšetana obenanama ndosertaná o chábeñe ndosbuachiyá, cha

nanjájuaboye tšëngtaftanga opënga šmojtsóbemaca.

²⁴ Pero nÿetscanga tmojtsichamo, Bëngbe Bëtsabe juábnaca jtsóyebuambnayëse, y choye tojámashëngo canýa Bëngbe Bëtsábeñe ndošbuachiyá o canýa chca Bëngbe Bëtsabe tšetana obenanama ndosertaná, ntšamo chašmojtsichamcá cha bochanjosérta; y chë soye cha bochanjayénjaná cha bacna soyënga tojamama, y ndayá cha tojamiñe corente echántsejuabnaye, ntšamo nÿetscanga tmojtsichámuama.

²⁵ Y Bëngbe Bëtsá chábioye bochanjinÿinÿiye ntšamo cha ainaniñe tojajuabó y tojabošencá, ndayá ndocnábioye tbonjinÿinÿecá, y cha echanjoshéntsamentšiye Bëngbe Bëtsá jadórama, y tsëngtaftangbe delante echanjayana Bëngbe Bëtsá ndegombre tšëngtaftangbeñe yojtsemna ca.

Ošbuachiyëngcá šmojénefja ora, ntšamo tšabá yomncá lempe šmochtsama

²⁶ Chcasna, Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, šmojénefja ora, cada ona ndayánaca jtsebomnana nÿetscangbiama: ínÿengna jtsobenana javérsama, Bëngbe Bëtsá jétschuayama, ínÿengna jtsobenana jabuátambana o jábuayenama ndayá Bëngbe Bëtsá tojinÿanÿecá, o tempo ndmabiyañe chora jtsóyebuambnayana, o entšanga jábuayenana ntšamo inÿa inÿe biyañe tojayancá. Pero lempe šmochjama, ošbuachiyëngá más chamotsošbuáchema y más añemo chamotsebomnama Cristo jasérviamma.

²⁷ Nderado inÿe biyañe jóyebuambayama tojtsemnëse, útata o nÿa másese únganga chca

chamoyebuambá, y canýánÿa; y jtseytana ndánaca ntšamo tmojtsichamcá chabosertá y nÿetscanga chama chauabuayená.

28 Y chca chabosertama y nÿetscanga jábuayenama ošbuachiyëngbeñe ndocná tontsemnëse, as ošbuachiyëngcá chamojénefjna ora chë chca oyebuambnayá bontsemna ndoñe chca biyañe ntsóyebuambnayana, sinó nÿe canÿa tojtsemna ora cha jtsobenana chca Bëngbe Bëtsáftaca jencuéntana.

29 Utata o únganga entsamna jayanana soyënga, Bëngbe Bëtsabe juábnaca jtsóyebuambnayëse; y chë ínyenga jtsamnana botamana jajuaboyana y jayanana ntšamo chënga tmojayancá aíñe o ndoñe Bëngbe Bëtsábiocana tayojtsóbocanama.

30 Pero canÿa Bëngbe Bëtsabe juabna tojtsóyebuambnantscuana, inÿa chentše ouenana themanábioye Bëngbe Bëtsá tbojinÿinÿé ndayánaca yojtsebomna jayanama, as chë natsana oyebuambnayá iytëca chaóbema, y chabolesenciá chë inÿa chaóyebuambama.

31 Chca, nÿetscanga, canýánÿa jtsobenana jayanana soyënga, Bëngbe Bëtsabe juábnaca jtsóyebuambnayëse, nÿetscanga chamuatsjínÿama y nÿetscanga añemo jatšatayama.

32 Chë Bëngbe Bëtsabe juabna oyebuambnayá endobena jtsemándayana ntšamo tojtsichamcá, cha cachabe espíritoca tojtsoyebuambná ora;

33 er Bëngbe Bëtsá endmëna nda inétsama bënga natjémbara chamotsiyenama, y ndoñe chë bënga nÿetscanga cachcá ndoñe chamondëtsejuabnama, y nÿe ntšamo cada ona tojtsebošcá chaotsamama.

Ntšamo nŷets luarënguenache, chë ošbuáchiyënga, chë Bëngbe Bëtsabe entšanga mondbénefna luarënguenache endbetsemncá,

34 tšëngtaftangbéntsnaca, shembásenga entsamna iytecá jobiamëngana, ošbuachiyëngcá šmojénefna ora, er ndoñe quenátslesenciana chënga chora chamuátoyebuambnama, y aíñe chënga entsamna chëngbe boyanga jtsayaunananana, ntšamo Moisesbe leyinë endayancá.

35 Chënga ndayánaca jtsetatšëmbuama tmojtsebošese, cachëngbe boyángbiye yebnoca chamotjanga; er ndoñe corente tšabá ntsemnana canje shembása jtsóyebuambnayana tšëngtaftanga ošbuachiyëngcá šmojénefna ora.

36 ¿Tšëngtaftanga šmojatsjuabná, Bëngbe Bëtsabe tšabe noticiënga tšëngtaftangbeñe tojanobojatše ca, o nýe tšëngtaftanga chë soyënga šmojanóyëngacñe ca? Ndegombre ndoñe chca; chíyeca tšëngtaftanga nýe cánÿenga ndoñe ntsobenana jayanama ndayá jamama cmojtsamnama.

37 Nda tojtsejuabná cha Bëngbe Bëtsabe juabna oyebuambnayá yomna ca, o chabe ainaniñe chë Espíritu jtsemándayama yojtsebomna ca, cha bontsemna tšabá jtsetatšëmbuana, ntšamo Bëngbe Utabná šojamandacá atše stsabiamnama.

38 Pero cha ndoñe chca tontsetátšëmbo y chca ndoñe yondmëna ca tojayanëse, ndayá cha tojayancá ndoñe šmatjóyëngacñe.

39 Chcasna, Jesucristbeyeca atše catšátanga, puerte šmochtseboše Bëngbe Bëtsabe juábnaca soyënga jtsóyebuambnayama obenana jtsebomnama, y ndoñe šmattsama chë tempo ndmabiyañe

ínÿenga ndoñe chamondëtsóyebuambnama;

⁴⁰ pero lempe šmochjama ntšamo jamama yomncá, y ndoñe nÿe ntšamo cada ona tojatsjuabnacá.

15

Cristo tojtanayenama

¹ Morna, Jesucristbeyeca atše catšátanga, atše séntseboše tšëngaftanga chašmuatenójuaboma atše tcbonjanabuayaná tšabe noticiënguiñe, ndayá tšëngaftanga šmonjanóyëngacñe, chë ndáyeca tšëngaftanga Jesucristbeñe šmojtsošbuaché y cha jtseservénëse šmojtsiyena.

² Chca šmobómnayeca, tšëngaftanga atsebácanëngä šmojtsemna, pero tšëngaftanga sempre chiñe šmojtsošbuachese, ntšamo cbonjanabuayiynacá; chca ndónesna, nÿe ndoñe corente tšabá ntjajuaboycá chë buayenana soyënguiñe šmojtsanošbuaché.

³ Er atše tšëngaftangbeñe sënjeftsanboshjona, Bëngbe Bëtsábiocana atše tijanóyëngacñe más uámana buatëmbana soyënga. Atše tcbonjabuatambá: Cristo tojanóbana bëngä bacna soyënga tmojamama, ntšamo Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe chabe juabna oyebuambnayëngä chama tmojanayancá;

⁴ chë Cristo tmojanatbontsá y unga tianoye cha cháuatayenama Bëngbe Bëtsá tojanmama, ntšamo Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe chabe juabna oyebuambnayëngä chama tmojanayancá;

⁵ chë Pédrëbioye tbojánebëbocnama, y chentšana chë bnétsana útata ca uabobáinëngbioynaca.

6 Chentšana mo shachna patsama más chábeñe ošbuáchiyëngä tojánebëbuacna, chëngä cánÿentse imojtsemna ora; chënguentšanga banga cabá vida imotsóbomñe, masque báseftanga ya tmojóbana.

7 Chentšana Santiágbiye tbojánebëbocna, y chentšana nÿetsca chabe ichmónëengbiye.

8 Y chentšana átšnaca šonjánebëbocna. Mo canÿe šešona cabá shbená tojonÿnacá, Cristo chabe ichmoná šonjánbema, chë tempo chama jopróntama ntsebomncá, ndayëntscuana ínÿenga cha tojanabu-atambá.

9 Er atše sëndmëna chë más batšá uamaná Jesucristbe ichmónëngbeñe; y ni merecido taitsatobua-joñe “chabe ichmoná ca” chašmotsábobuatzmama, er atše tša sënjkánama Jesucristbeñe ošbuáchiyëngä chamotsesufrínama.

10 Pero Bëngbe Bëtsá atšbe tšabiamá yojanjuabná, y chíyeca atše mora tsmëna ntšamo sëndmëncá, y chabe tšabe juábnaca atšbiamá jtsamana, ndoñe nÿe bonamente quenátsmëna. Er atše más sënjkánama, chë inÿe Jesucristbe ichmónëngbiama; pero ndegombre atše ndoñe nÿe canÿa chca chiyatsma, sinó masna Bëngbe Bëtsá chë trabajo tojama, tšabe juabna atšbiamá jtsebomnëse.

11 Ndayá más yojtsámama ndoñe quenátsmëna, atše o chëngä, Jesucristbe soyëngama abuayiy-nayiñe más tojatrabajá, sinó ndayá chë soyëngä bëngbe buayenana soye yojtsemna, y tšëngaftanga chiñe šmojtsošbuaché.

Chë obanëngä cachiñe vida mochtsatsbomnama

12 Pero bëngbe buayenana soye endmëna, Bëngbe Bëtsá tojanma Cristo cháuatayenama; as Ɂndayeca básefta tšëngaftanga šmnétsichamo Bëngbe Bëtsá ndoñe yochanjama chë mora obanënga chámuatayenama ca?

13 Pero chca tojtsemna, chë obanënga ndoñe mochántayenasna, Cristo cach ndoñe tontanayena;

14 y Cristo ndoñe matenjésayenëse, bëngä nÿe bonamente chabiama fstsabuayiyná, y tšëngaftanga nÿe bonamente chábeñe šmojtošbuaché.

15 Y canÿe más bëts soye: chca tojtsemnësna, bëngä muanjábocna mo chë Bëngbe Bëtsabiamá soyënga tmojinÿe ca ichamëngcá, pero ndoñe ndegombre chca tontsemna; er bëngä fséndbëtsichamo, Cristo cháuatayenama Bëngbe Bëtsá tojanma ca. Pero chë obanënga ndoñe mochántayenasna, Bëngbe Bëtsá ndoñe tonjanma Cristo cháuatayenama.

16 Pero chë obanënga ndoñe mochántayenasna, Cristo cach ndoñe tontanayena.

17 Y Cristo cháuatayenama Bëngbe Bëtsá ndoñe matenjanmëse, tšëngaftanga nÿe tondayama chábeñe šmojtošbuaché; tšëngaftanga chë bacna soyëngama cabá ndoñe perdonánënga šmontsema.

18 Y chca, chë tmojanóbanënga, Crístbeñe ošbuáchiyënga, chëngä cach ndoñe chëngbe bacna soyënguentšana atsebácanënga quemochátmëna, sinó nÿetsca tescama castigánënga.

19 Bëngä tmojtsobátmana Cristo bëngbiama tšabe soyënga chaotsamama, pero chca nÿe quem luar-entše bëngä vida tmojtsebomnëntscuana, as bëngä

nÿetscangbiama más muantsomerecena, nÿetscanga bëngbiama chaotsangménama.

²⁰ Pero chca ndoñe ndegombre quenátsmëna, er ndegombre Bëngbe Bëtsá tojanma Cristo cháuatayenama. Mo chë uanatsena shajuancá, jtsinýanýnayana más shajuanëngä chentšana yochjóbocnama, cachcá, Cristo tojtanayena ora, cha tojaninýanýé Bëngbe Bëtsá yochjanma ínýenga chábeñe ošbuáchiyëngä chámuatayenama vida chamotsatsbomnama.

²¹ Chca, ndayá canëe entšá, Adán, tojanmama, nÿetscanga jóbanama yojsamna, cachcá, ntšamo inýe entšá, Cristo, tojanmama, Bëngbe Bëtsá yochjama entšanga chámuatayenama.

²² Er ntšamo, Adánbentšana entšanga bétsemnayeca jóbanama jtsamnana, cachcá, Crístbeñe ošbuáchiyëngä bétsemnayeca, Bëngbe Bëtsá jamana chë nÿetsca tescama yomna tšabe vida chënga chamotsebomnama.

²³ Pero Bëngbe Bëtsá jamana cada ona cháuatayenama nÿa chama tempo tojtsemna ora. Natsana Cristo, y chentšana, Cristo cachiñe quem luaroye chaojésabo ora, nÿetscanga chë Cristbe entšanga imomnëngä.

²⁴ Y chentšana, Bëngbe Bëtsá chë Taitábioye, Cristo chabe améndayana chabojantšabuaché ora, nÿetsca mandadëngä, mando y obenana bomnëngä corente jtsayénjanayëse.

²⁵ Er Cristo bontsemna ínýenga mo reycá jt-saméndayana, chabe uayayëngä chabe cucuatšiñe chamoquedama Bëngbe Bëtsá tojamëntscuana.

²⁶ Canëe uayayá inétsama entšanga jóbanama; pero Cristo último echanjama chabe obenana

pronto chaotsopochocama.

²⁷ Er ntšamo Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe endayancá: “Bëngbe Bëtsá tojama Cristo nÿetsca soyënguiñe chaotsemándama ca.” Pero “tojama Cristo nÿetsca soyënguiñe chaotsemándama ca” tojayana ora, jtsopodénana puerte tšabá jinýama, chca ndoñe yontsayana, Bëngbe Bëtsá Crístbeyeca mandaná yojtsemna ca; Bëngbe Bëtsá nda tojanma Cristo nÿetsca soyënguiñe chaotsemándama.

²⁸ Y Cristo nÿetsca soyënguiñe chaojtsemánda ora, cach Cristo, chë Uaquiñá, echántsemna Bëngbe Bëtsábeyeca mandaná, Bëngbe Bëtsá chë Cristo nÿetsca soyënguiñe chaotsemándama tojanmá. Y chca, Bëngbe Bëtsá lempe echántsemna, lempe ntšamo quem luarentše yobínýniñe.

²⁹ Inÿetšánaca, báseftanga cacheñe uabáinënga imojtsemna, chë ošbuáchiyënga nduabáinënga obanëngbe cuenta. Chca chënga jamana mo chë obanëngba uabáinënga chamotsemnama cuafjamcá. Chë obanëngba chámuatayenama ndoñe tontsemnëse, ¿ndáyeca entšanga chëngbe cuenta muantenábaye?

³⁰ Obanëngba chámuatayenama Bëngbe Bëtsá ndoñe tonjamëse, ¿ndáyeca bëngba muántseprontana nÿets tempo resjuiñe jtsajnama, Cristbiama oservena causa?

³¹ Atšbiama cada te resjo endmëna jóbanama. Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, atše sëntsichamo, chca ndegombre yómnayeca, atše oyejuayá stsemna ca, mo Cristo Jesús Bëngbe Utabnabe canye oservenacá, tšëngtafanga chábeñe šmojtsošbuáchema.

32 Mo canÿa tšátjaye bayéngaca tojtsentsjaná orcá, atšbiama puerte resjo enjamna jóbanama, Efeso pueblocá; pero nÿe chë entšanga mondbétsejuabnaye jéftsashjáchama soyënga jtsebošese chca matsjamnëse, ¿ndaye tšabe soye maténjanóbocna, chca atšbiama resjo jóbanama enjamna ora? Obanëngä ndoñe mochántayenësna, mochtama ntšamo entšanga jayanana monduamancá: “¡Mochjase y mochjofšiye, nderado yëfse muatjóbana ca!”

33 Ndoñe matenoíngñana. Ntšamo canÿa tojanayancá: “Nderado nda bacna amiguëngäftaca tojtsenutaná, cha jtsajbanana chë tšabe soyënga, ntšamo jtsamëse yojoyena.”

34 Tšabá šmochtenójuaboye, y juabna ndbomnacá ndoñe; y šmochtsajbaná bacna soyënga amana, chë obanëngä ndoñe mochántayena ca juabnaye causa, er báseftanga tšëngäftanguentše Bëngbe Bëtsabe soyëngä ndoñe quešmatábuatma. Atše chca sëntsichamo tšëngäftanga chašmotsëuatjama.

Ntšamo chë obanëngä mochtayena

35 Pero nderado nda nanjatjaye: “¿Ntšamo chë obanëngä mochtayena ca? ¿Mocna cuerpo mochtsebomna ca?”

36 Juabna ndbomna entšá! Ndayá tcojajé orna, jtseytana chë jénaye chaóbanama, chë matatema vida chaotsebomnama.

37 Ndayá tcojajecá ndoñe ntsemnana chë juábocnama matatema, ndayá nÿe chë meshe, trigo meshe o ndaye mata méshnaca jtsemnana.

38 Pero Bëngbe Bëtsá jamana chë jénayentšana mata chauábocnama, ntšamo jamama cha tojajuabocá; y cha jamana cada jénayentšana canye mata chauábocnama, ntšamo chë jénayentšana chauábocnama tojtsemncá.

39 Njetsca cuerpënga ndoñe cachcá ntsemnana. Entšanga canye cuerpo mondbomna, bayëngä inye cuerpo, shloftšënga inye cuerpo, y beongna inye cuerpo.

40 Chë celoca vida bomnëngä inyetšá jtsinÿnana, y chë quem luarentše vida bomnëngna inyetšá. Pero chë buashinÿinÿanana y botamanana ntšamo celoca vida bomnëngä jtsinÿnancá, ndoñe cachcá ntsemnana chë quem luarentše vida bomnëngbe botamanancá.

41 Cachcá, shinÿe ndoñe quenátsbomna cachca buashinÿinÿana juashconcá, ni estrellëngcá; y estrellënguentše cach ndoñe cachcá ntsebuashinÿinÿanana.

42 Cachcá, chë obanëngä chámuatayenama Bëngbe Bëtsá chaojama ora chamojtsebomna cuerpo, ndoñe queochátsmëna cachcá ntšamo quem luarentše imojaniyena ora imojéftsebomna cuerpcá. Ntšamo chë jénaye tcojuatbontsá ora chiye jóbanana, cachcá, quem luarentše bëngä mondbomna cuerpo jóbanana, ínyenga juatbontsana y jtsopochócana; pero bëngä chámuatayenama Bëngbe Bëtsá chaojama ora, bëngä tsém cuerpo mochántsatsbomna y ndocna te queochatopochóca.

43 Chë óvana cuerpo tmojuatbontsá ora, chë cuerpo tondaye ntsámanana; pero chë obanëngä chámuatayenama Bëngbe Bëtsá chaojama ora,

chë tsäm cuerpo puerte echántsebuashinÿinÿana y echantsámana. Bënga quem luarentše imoyenéntscuana imobomna cuerpo, nÿe batšá obenana jtsebomnana; pero chë Bëngbe Bëtsá šochjatšataye tsäm cuerpo, puerte obenana bomna cuerpo echántsemna.

44 Quem luarentše imobomna cuerpo endmëna cam luarentše vida chaotsebomnama; pero bënga chámuatayenama chaojama ora, chë bënga mochtsebomna tsäm cuerpo, puerte chë Espíritbeyeca echántsemndana. Canÿe cuerpo quem luarentše vida chaotsebomnama yómnayeca, canÿe cuérpénaca, jtsemnana celoca vida chaotsebomnama.

45 Chca Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe endayana: “Bëngbe Bëtsá, chë natsana entšá tbojanma chaotsainama ca.” Adánbentšana nÿetsca entšanga jabocanana, pero Crístbeyeca, Bëngbe Bëtsá tojama banga mo tsmëma entšangcá chamotsemnama; chca, Cristo jtsemnana mo chë ústonoye Adancá; pero Cristna canÿe espíritu endmëna, y chë espíritu jamana entšanga chë nÿetsca tescama yomna tsabe vida chamotsebomnama.

46 Pero chë celoca nÿetsca tescama vida jtsebomnama cuerpnä ndoñe natsana ntjóbocnana, ndayá chë quem luarentše vida jtsebomnama cuerpo; chentšana chë celoca vida jtsebomnama cuerpo.

47 Bëngbe Bëtsá, chë natsana entšá tbojanma fshántseca, y chca, cha fshantsentšana tojánbocna; Cristna, mo entšángbentšana chë natsaná tsmacá bemanacá, celocana tojánbocna.

48 Adánbentšana, chë natsana entšá, chë

fshántseca tmojanmábentšana tmojábocanënga, ntšamo cha yojamncá jtsemnana. Cachcá, chë mo tsmémangcá tojábiamëngna, Cristcá jtsemnana; Cristo nda celocana tojánabo.

49 Ntšamo bënga jtsinÿnana chë Bëngbe Bëtsá fshántseca tbojánbema entšacá, cachcá bëngnaca mochtsinÿna ntšamo chë celocá yomnacá.

50 Jesucrístbeyeca atšbe catšátanga, atše cbochjáuyana, nÿe quem luarentše vida jtsebomnama cuerpëngaca, bënga ndoñe ntsobenana Bëngbe Bëtsabe amëndayoye jamashënguana; ni ndayá yochjopochóca soye, ntsobenana ndayá ndoñe yochanjopochóca soye jtsebomnana.

51 Smochjouena, atše canÿe soye cbochanjáuyana, y chë soye Bëngbe Bëtsá entšanga tempo ndoñe tonjaninÿanÿé: Bënga ošbuáchiyëngä nÿetscanga ndoñe quemochatóvana, pero Bëngbe Bëtsá šochanjátcaye mo tsmémangcá.

52 Nÿe betsco, mo tcojofshetá y cachora tcojtafsnacá, quem luare ya jopochócama ora, canÿe ángel trompetéfjua chaojuájatëta ora, er chora trompetéfjua echanjuénana, Bëngbe Bëtsá echanjama obanënga chámuatayenama, nÿetsca tescama vida jtsebomnama; y bënga, chë ainënga mochtsemnëngna, cha šochanjátcaye mo tsmémangcá jtsemnana;

53 er jtseytana Bëngbe Bëtsá chaotrocá chë bëngbeñe jopochócama yomna soye, ndocna te yochanjopochóca soyiñe; y ndayá bëngbeñe yochjóbana soye, ndocna te yochanjóbana soyiñe.

54 Bëngbe Bëtsá chca bëngaftaca chaojama

ora, chë cha jatrócana ndayá bëngbeñe yochjopochocacá, ndocna te yochanjopochóca soyiñe, y ndayá bëngbeñe yochjobancá, ndocna te yochanjóbana soyiñe, chora echanjochnëngo ntšamo Bëngbe Bëtsabe uabemana palabrënguiñe chama endayancá:

Bëngbe Bëtsá tojayënjaná chë entšanga chamóbanama endbétsama obenana; entšanga ndoñe más quemochatóbana ca.

55 ¡Mora entšanga chamuatóbanama chaotsama obenana ya ndoñe quenátsmëna;

Bëngbe Bëtsá chë obenana nÿetsca tescama tojayënjaná ca!

56 Entšanga bacna soyënga tmojama causa, obenana endmëna entšanga jóbanama chaotsamnama. Ndayá leyiñe iuayanama, entšá jtsetatšëmbuana ndayá yomna bacna soyënga jamana, y chca tátšëmbo causa, chca bacna soyënga jamama juabnëngaca mandaná jtsemnana, y cabana, jóbanama jtsemnana.

57 ¡Pero Bëngbe Bëtsá mochtsatschuanaye, bëngä mo ayënjayengcá cha šojábiamama, er ya ndoñe šontsamna chca jtsemnama, chë Bëngbe Utabná Jesucristo bëngbiama tojanma sóyeca!

58 Chíyeca, Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, atšbe bonshánëga, Jesucristbeñe sempre puerte šmochtsošbuáchiye y ndocna te šmatjaleséncia ndocná ni tondaye chaotsama chábeñe ošbuáchiyana chašmotsajbanama. Sempre šmochtsentšena bëtscá jtsamana Bëngbe Utabnabiama trabájyiñe, er tšëngaftanga šmondëtatšëmbo, Bëngbe Utabnabiama

trabájaiñe ndayá šmojamcá, ndocna te nÿe bonamente ntsemnana.

16

Jerusalenoca ošbuáchiyëngbiama crocenánama

¹ Mora chanjóye buambaye chë Jerusalenoca Bëngbe Bëtsabe entšanga ndbomnëjémëngbiama tšëngaftanga šmochjuichmua crocenánama. Atše sëntseboše tšëngaftanga chca chašmoma ntšamo chë Galacia luaroca ošbuachiyëngcá enefjuanenache chama atše sënjanabuayenacá.

² Cada tmengo, cmontsamna batšá crocénana jaluárana ntšamo chë semaniñe šmojonýencá, y šmochtsejuabaye; chca atše choye chaijá ora, ndoñe chacmondétsamna quem uajabótama chora crocénana játatbanayana.

³ Y atše choye chaijáshjangó ora, Jerusalenoye chjichamuá chë tšëngaftanga mo tšabengcá šmojubuáyana entšanga, chë Jerusalenoca ošbuachiyëngbiye tšëngaftangbe crocénana chámuayentšbuachema, y tsbuuanachangá chanjúyentšbuachiye ndayá imojsamama chëngá jábuayenama.

⁴ Y nderado, átšnaca chëngaftaca jama tšabá tojtsemnëse, chëngá átšeftaca chamua.

Ntšamo Pablo yojanjuabná chë luarëngoye jama

⁵ Atše sëntsejuabná tšëngaftangbiye jama jautsëtsayama, Macedonia luarëjana chaijachnëngüentšana, chentša ošbuáchiyëngä jaftsanyëse, er atše sëntsejuabná natsana Macedonia luaroye jéftsana.

6 Nderado baseftayté tšëngtaftangbeñe chašuétsejetana, o nderádose nÿets uaftena tempo; as tšëngtaftanga inÿe luaroye játama chašmuájbuachama, ndémoye jama chašoítsemnoye.

7 Atše ndoñe quetsátsboše nÿe betsco tšëngtaftanga jáftsanÿana, er atše sëntsobátmana más bayté tšëngtaftangbeñe jaftsemnana, Bëngbe Utabná chca šojalesenciase.

8 Pero Efesoca šochanjajétana Pentecostés fiesta chaojobuáchëntscuana.

9 Er Bëngbe Bëtsá tojama atše jobenayama muentše chë tšabe noticiëngama banga jábuayenama, y chíyeca banga Crístbeñe montsošbuaché; pero bángnaca atšbe contra montsemna.

10 Timoteo tšëngtaftangbiye chaojase, yejuana šmochtsantješna cha tondayama chaondëtsauatjama, tšëngtaftangbeñe tojtsemnëntscuana, er cha Bëngbe Utabnabiama endëtrabája, ntšamo atše sëndamcá.

11 Chcasna, ndocná chábioye chabondëtsáboyënja. Bëtscá šmochjama cha natjémbana átšbiye chauatábama, er atše cha sëntsobátmana, chë ínÿenga muentše Crístbeñe ošbuáchiyëngataca.

12 Y Jesucrístbeyeca bëngbe catšata Apólosna, atše bëtscá cha sënjaímpadá, chë Jesucrístbeyeca catšátanga tšëngtaftanga jánÿama mochjángافتaca chaotsama, pero cha ndoñe chenátsbošena choye mora jama. Cha choye caochjá, chaojobená ora ca.

Pablo chëngajtadiósoftanama

13 Sempre šmochtsenocuedana chë Bëngbe Utabná ndoñe chašmondétseservenama tojtsama soyëngama. Nÿets tempo, Crístbeñe y chabe soyënguíñnaca šmochtsošbuáchiye. Ainaniñe puerte añemo šmochtsebomna, y bëtscá šmochtsama Bëngbe Bëtsabe obenánaca.

14 Y nÿetsca soyënga ntšamo chašmojtsamcá, bonshanánaca šmochtsama.

15 Jesucristbeyeca atšbe catšátanga, tšëngaftanga šmondétatšémbo, Estéfanas y chabe pamíllanga chë natsanënga monjamnama Jesucristbeñe jtsošbuáchiyama, Acaya luaroca, y bëtscá imojtsentšena Bëngbe Utabnabiama jtsetrabájayana, chabe entšanga jtsëjabuáchanëse.

16 Atše chaimpadá, tšëngaftanga lempe šmochtsama ntšamo cmojtsamëndacá, chca entšanga mo tšëngaftangbe uanatsanëngcá, y ntšamo nÿetsca chë ínyenga mo bëngcá quemuiñe uajabuáchanëse trabájayënga cmojtsamëndacá.

17 Atše tsa oyejuayá sëntsemna tšëngaftangbe pueblentšana Estéfanas, Fortunato y Acaico moye tmojáshjajnama, er atše sëntsobena oyejuayá chëngaftaca jtsemnana, tšëngaftangaftaca choca jtsemnana cabá ndoñe sëntsobenëëntscuana.

18 Er chënga átšbiye tmonjabo y tšëngaftangbiama šmonjauyana, y chca chënga tmonjama, atše y tšëngaftanga natjémbana ainánaca chamotsomñama. Chënga šmochtsëtabna mo puerte uámana entšangcá.

19 Asia luaroca ošbuachiyëngcá enefjuanënga cmontsacheuaná. Aquila y Prisca y chatbe yebnentše mondbétsenefjuana ošbuáchiyëngcá

cmontsacheuaná, Bëngbe Utabnábeñe
ošbuachiyëngcá, tšëngaftangcá bétsemnayeca.

20 Muentša ošbuáchiyënga nÿetscanga
cmontsacheuaná. Nÿetscanga šmochjenchuaye
mo Jesucrístbeyeca catšatangcá, jtenámochëse,
ntšamo cach tšëngaftangbe pamíllanga puerte
bonshanánaca šmondbetsacheuanaycá.

21 Quem palabrënga tšëngaftanga jacheuayama
cach atšbe cucuátšeca sëntsabiamná.

22 Nderado nda Bëngbe Utabnábioye ndoñe
tbontsebobonshana, Bëngbe Bëtsá nÿetsca tescama
chabocastigá. ¡Bëngbe Utabná cacheñe cochjésabo!

23 Atše, Bëngbe Bëtsá sëntseimpadana, Bëngbe
Utabná Jesús chaoma tšëngaftangbeñe tšabe bendi-
cionënga chaotsemnama.

24 Atše, nÿetsca tšëngaftanga
cbondábabuanÿeshana, canÿa mo tšëngaftangcá,
Cristo Jesúseftaca cánÿiñe mo canÿacá jtsemnëse.

Bëngbe Bëtsa Cabëngaftaca Entsoyebuambna New Testament in Camsá

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Camsá

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Camsá

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
19104c0e-9046-5ff3-82fb-eb838c88dcf9